SVAZEK MĚST A OBCÍ RAKOVNICKA

TURISTICKÉ NOVINY

RAKOVNICKO 2015

TURISTICKÉ NOVINKY A ZAJÍMAVOSTI Z ČLENSKÝCH OBCÍ SVAZKU MĚST A OBCÍ RAKOVNICKA

ZDARMA

Objevte krásu Kalivodských bučin

Kalivody – Zřejmě nejrozsáhlejší komplex bučin ve středních Čechách se rozprostírá západně od Kalivod. Oblast takzvaných Kalivodských bučin o rozloze téměř dvě stě hektarů byla vyhlášena Evropsky významnou lokalitou v soustavě nejhodnotnějších přírodních území Evropy Natura 2000. Kalivodské bučiny představují jedinečnou ukázku původních lesů krajiny Přírodního parku Džbán. S přírodovědnými hodnotami a krásou Kalivodských bučin vás seznámí okružní naučná stezka. *(Dokončení na str. 11)*

NS Kalivodské bučiny

ROZHLEDNA VELKÁ BUKOVÁ

Vyhlídka na panorama křivoklátských vrchů a údolí řeky Berounky

Otevírací doba:

21. 3. - 30. 6.: út-ne, svátky 9-17
1. 7. - 31. 8.: po-ne 9-19
1. 9.- 30. 9.: út- ne, svátky 9-17
1. 10. - 31. 10.: so, ne, svátky 9-17

NOVINKA:
Questingová trasa ***Od rozhledny lesem do podhradí Křivoklátu***

WWW.VELKABUKOVA.CZ

Galerie, muzeum, rozhledna... Pavlíkov turisty přímo hýčká

Nová rozhledna vyrostla na Senecké hoře. Vede k ní nová naučná stezka

Pavlíkov – Kdyby se i v oblasti rozvoje turistického ruchu uděloval titul Skokan roku, musel by si na Rakovnicku cenu pro vítěze odnést Pavlíkov. Bez debat. A s obrovským náskokem.

Není to tak dávno, co turisté neměli skoro žádný důvod do Pavlíkova zavítat, pokud nešlo o fajnšmekry, pátrající po místech života a inspirace světově uznávaného výtvarníka, místního rodáka Jiřího Anderleho. Anebo o badatele v oboru středověkého venkovského urbanismu, obdivující zdejší mimořádně rozlehlou náves, vytyčenou v době krále Jana Lucemburského.

To bývalo.

Pak, před pár lety, ale v Pavlíkově otevřeli malou expozici raných prací Jiřího Anderleho, inspirovaných jeho rodištěm, a začaly se dít věci!

Brzy nato přibylo v Pavlíkově jedinečné muzeum historických motocyklů Ivo Šarlingra a vloni i velká Galerie Anderle s retrospektivní kolekcí malířského a grafického díla Jiřího Anderleho a s ukázkami domorodého sochařského umění z unikátní, několik desetiletí budované sbírky Jiřího Anderleho. Galerie Anderle budí zasloužený obdiv nejen pro vystavená díla, ale i pro velkorysé pojetí. Vznikla totiž v rekordně krátkém čase povedenou přestavbou bývalé textilní továrny. Uskutečnit něco takového na venkově, to je více než zázrak.

Od slavnostního otevření Galerie Anderle ještě neuplynul ani rok a Pavlíkov už hlásí další novinky. Novou cyklostezku. Novou naučnou stezku. Novou rozhlednu! Nová cyklostezka spojila Pavlíkov s Rakovníkem a vznikla jako první krok k plánovanému rozšíření sítě cyklotras jižně od Rakovníka. Přes Pavlíkov dosud nevedla žádná. Brzy sem povedou i trasy od Křivoklátu a Krakovce. Nová rozhledna vyrostla na Senecké hoře a současně s ní vznikla i nová naučná stezka se šesti vlastivědnými zastaveními věnovanými místní historii, osobnostem, pověstem a dalším zajímavostem.

Rozhledna v Pavlíkově

Úvodní stanoviště stezky se nachází zhruba v polovině cyklostezky z Rakovníka do Pavlíkova.

Stezka vede přes pavlíkovskou náves kolem Galerie Anderle a motocyklového muzea k rozhledně na Senecké hoře.

Další novinky z Pavlíkova se dozvíte na stranách 4 a 5 a na www.pavlikov.cz

Rozhledna Senecká hora

Rozhledna na Senecké hoře byla vystavěna podle projektu Ing. arch. Eugena Točíka. Je vysoká 21,5 m. První vyhlídkový ochoz se nachází ve výšce 7,9 m, druhý ve výšce 18,4 metru. Z rozhledny se otevírá výhled do Rakovnické kotliny s městem Rakovníkem, na Pavlíkov, na Křivoklátskou vrchovinu, Jesenickou pahorkatinu, hřeben Džbánu a za příznivého počasí i na vzdálenější panorama Krušných hor, Českého Středohoří, Brd a Doupovských hor. Rozhledna stojí těsně pod vrcholem Senecké hory (506 metrů nad mořem). Rozhledna včetně turistické trasy s šesti vlastivědnými panely stála 6 milionů korun. Rozhledna je otevřena denně od 9 do 18 h. Více na www.pavlikov.cz.

ROP STŘEDNÍ ČECHY

INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Křivoklátské pohádky

Přijeli jste do Rakovníka s dětmi? Máte rádi knížky a společné čtení? Zalistujte knihou KŘIVOKLÁTSKÉ POHÁDKY od spisovatele Luďka Švorce a ilustrátorky Marcely Alfonso. Nechte se hlavními postavami knihy, myšáky Chloupkem a Zoubkem, zavést do krásných a tajuplných křivoklátských lesů a poznejte s nimi náš kraj trochu jinak. Tuto knižní publikaci, která obsahuje 21 pohádek, si můžete také zakoupit v Městském informačním centru Rakovník.

Obálka knihy

Zveme vás k návštěvě domu, který je jediným svého druhu v Rakovníku.

» Expozice loutek
» Expozice o historii rakovnické kultury
» Herna pro děti
» Posezení na dvorku
» Wi-Fi
» Kulturní akce

Roubenku Lechnýřovnu najdete v ulici V Hradbách (vedle gymnázia).

OTEVÍRACÍ DOBA:
PO–NE 10–12, 13–17

Více informací na www.infocentrum-rakovnik.cz nebo na telefonu 313 512 270, 601 385 123

PROCHÁZKA PRO ZVÍDAVÉ DĚTI A JEJICH AKČNÍ RODIČE A PRARODIČE

ANEB VYDEJTE SE S NÁMI PROZKOUMAT RAKOVNÍK

Trávíte rádi rodinnou dovolenou a nevíte, kam se vydat? Navštivte Rakovník! Město plné možností, které vás i vaše děti přijme s otevřenou náručí. Máte-li rádi zvířátka, vydejte se do **Muzea T. G. Masaryka**, které najdete v blízkosti Pražské brány. Potkáte se např. se zmijí, hroznýšem, užovkou, s výrem, hrdličkami a rybičkami. Dále se zde můžete seznámit s přírodou, která obklopuje město Rakovník. Cestou z muzea nezapomeňte navštívit naší malou, nově zrekonstruovanou chaloupku. Říkáme jí **roubenka „Lechnýřovna“**. Roubenka vás zaujme nejen netradiční expozicí loutek, ale i půdním prostorem, který slouží dětem ke hraní. Pokud loutky vaše děti zaujmou, stačí udělat pár kroků a ocitnete se před branami **loutkového divadélka**. Budete-li mít štěstí, loutky ožijí. Dáváte přednost filmovému plátnu? Pak nezapomeňte navštívit rakovnické kino, které najdete v **kulturním centru**. Pravidelně se tady promítají filmy pro děti a jejich rodiče. A kde si odpočinete aktivně? Příjemné odpoledne je možné strávit na **minigolfovém hřišti**, které může využít celá rodina. Přepadne-li vás hlad, či žízeň, jistě přivítáte možnost občerstvení přímo v areálu. Pořád ještě máte dost energie? Zajděte si společně na některé z hřišť připravených k dětskému dovádění a vybití energie. V těsné blízkosti minigolfu uvidíte pískoviště, houpačky a hřiště pro sportovní hry s tartanovým povrchem.

Vydáte-li se podél Rakovnického potoka směrem k centru, narazíte na další hrací plochu, která děti vybízí k dalším sportovním radovánkám. Poblíž Husova náměstí mezi ulicemi Čs. legií a Palackého zakotvila mezi paneláky pirátská loď, která láká k dobrodružným hrám. Další hřiště se nachází v Čermákových sadech, kde vás i vaše děti ochrání mohutné stromy kaštanů před slunečními paprsky.

Máte-li chuť na další procházku, seznamte se s místním rakem Čendou, který vás doprovodí na čtyřkilometrové žluto-bíle značené naučné stezce. Na deseti zastaveních se spoustou obrázků a fotografií se dozvíte nejen o původu některých památek, o rakovnických pověstech i místních slavných osobnostech, ale také spoustu informací o zdejších rostlinách a zvířatech.

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM RAKOVNÍK

● Základní informace o zajímavých památkách ve městě vám podá brožura **RAKOVNÍK - historie, památky, příroda, volný čas**, kterou vydalo Městské informační centrum Rakovník v letošním roce

● Přehled památek v českém, anglickém, německém, francouzském, italském a ruském jazyce, doplněný fotografiemi, si můžete vyzvednout v informačním centru

● V „íčku“ vám poskytnou i spoustu dalších informací o všem, co se ve městě a jeho okolí děje

KONTAKT:

Městské informační centrum Rakovník
Husovo náměstí 114
269 01 Rakovník

telefon: 313 512 270, 601 385 123
icentrum@knihovna-rakovnik.cz
www.infocentrum-rakovnik.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

pondělí – pátek 9.00 – 17.30

V době turistické sezóny, tj. květen – srpen:

pondělí – pátek 9.00 – 17.30
sobota 9.00 – 12.00

Cyklotoulky

Přijeli jste do Rakovníka a venku panuje chladné a deštivé počasí? Nezoufejte. Kvízová hra CYKLOTOULKY vám dá v odpovědích mnoho informací o našem městě. Při hře objevíte další známá i méně známá zákoutí České republiky, navštívíte česká města a můžete se nechat inspirovat k zajímavým i dobrodružným cyklovýletům.

U Rakovníka nikdo nevyhrál. Rozhodlo se až na Bílé hoře

V roce 1620 se u Rakovníka odehrál střet stavovské a císařské armády

Rakovník – Chybělo málo a název města Rakovníka se mohl stát namísto Bílé hory synonymem jednoho z nejvíce traumatizujících okamžiků českých dějin.

Stačilo, aby se tenkrát v listopadu 1620 vojevůdce Maximilián Bavorský rozhodl jinak. Velel spojené císařské a bavorské armádě, která se už více než týden bezvýsledně potýkala u Rakovníka s armádou vzbouřených českých stavů, a usoudil, že by bylo jen zbytečným mrháním času v tom pokračovat. Že bude rozumnější zvednout kotvy a hnout se dál k Praze. „Zvláště když jim zima valila se mocně na hrdlo a pro zlost cest nebylo by potom možné střelbu velikou jako i vozy spížní pryč odvézti," podotýká kronikář Pavel Skála ze Zhoře. Okolí Prahy mělo armádám pod velením Maximiliána Bavorského poskytnout příznivější podmínky k případnému přezimování (v zimě se neválčilo), ale především k dalším bojům s nepřítelem.

Podobné úvahy se ovšem honily hlavou i veliteli stavovského vojska. A tak šestého listopadu obě armády, císařsko-bavorská a stavovská, vyrazily k Praze téměř zároveň. Celkem osmdesát tisíc mužů, většinou žoldnéřů, posbíraných ze všech koutů Evropy, se dalo na pochod, aby se dříve či později konečně „opravdově jednou porvali," jak s delikátní ironií poznamenává dějepisec Skála.

K rozhodujícímu střetu došlo dříve, než se obě válčící strany nadály. Už za dva dny. Přestože stavovská armáda zaujala na Bílé hoře ještě výhodnější postavení než u Rakovníka a všechno jí z vojenského hlediska hrálo do karet, 8. listopadu tam dostala ukrutně na frak. Za slabé dvě hodiny císařští a Bavoři rozehnali stavovskou armádu jako hejno poplašených vrabců. Třetím rokem trvající revoluce v Čechách rázem zhasla jako plamen svíčky a Čechy se ponořily do pobělohorské tmy. Zlé časy dolehly i na Rakovník. A trvaly hodně dlouho. Jen jednou věcí se Rakovničtí mohli při vší té bídě, která v Čechách nastala, utěšovat: Že se tenkrát v roce 1620 Maximilián Bavorský rozhodl svést rozhodující bitvu s nepřítelem někde jinde a nenávratně tak nezkazil pověst Rakovníka.

Potyčky císařsko-bavorské a stavovské armády v okolí Rakovníka trvaly od 27. října do 6. listopadu 1620. Stavovskou armádu tvořilo asi 30 tisíc mužů, císařsko-bavorskou asi 50 tisíc. Kolik vojáků u Rakovníka padlo, se neví. Jen 31. října, kdy pěchota a jízda odpočívaly a bojovalo se jen s pomocí děl, jich prý bylo mezi dvěma a třemi stovkami. Onoho dne po sobě nepřátelské tábory střílely „velmi příkře" a o život přitom málem přišel i vojevůdce Maximilián Bavorský. Dělová koule ho jen těsně minula. Ale i tak napáchala sakramentské škody. Jak detailně líčí Pavel Skála ze Zhoře, utrhla obě nohy urozenému Filipu Fugerovi a zabila koně pod trubačem v sedle, až trubač „omámený spadl z něho na zemi". Nato koule „vzala švaňk" a ještě než se neškodně zabořila do země, stačila přerazit strom (jehož odlomená část pak zranila dalšího vojáka) a navíc i rozbít sud s vínem. Věčná škoda.

Boje u Rakovníka na soudobé rytině

Příprava expozice

Nová expozice Bitva u Rakovníka 1620 v Muzeu T. G. M. Rakovník

V roce 2010 proběhla v rakovnickém muzeu výstava k 390. výročí srážky císařských a stavovských vojsk u Rakovníka 2 dny před bitvou na Bílé hoře a následující rok byla vydána populárně naučná reprezentativní publikace „Bitva u Rakovníka 1620", která shromáždila veškeré poznatky a prameny prezentované na výstavě do knižní podoby.

Velký a neutuchající zájem návštěvníků muzea i široké veřejnosti o regionální historickou událost s nadregionálním významem a dopadem se stal impulsem pro záměr vytvořit expozici dlouhodobého charakteru, jež by byla průběžně doplňována o nové nálezy a poznatky z pokračujících archeologických průzkumů bojiště. Tyto průzkumy přináší nová, často překvapivá a ve vědecké obci velmi pozitivně přijímaná zjištění o tomto vojenském střetnutí na samém počátku třicetileté války.

Expozice s řadou interaktivních prvků (dotykový monitor, model bojiště, zvukové a vizuální efekty) je tak dalším a především dlouhodobým počinem muzea k prezentaci města v širším evropském historickém kontextu.

www.muzeumtgm.cz

„Chlapecká" škola slaví stodvacátiny

• 1. základní škola v Rakovníku slaví v letošním roce 120. výročí svého otevření. Budova školy byla vystavěna v letech 1894-1895 podle projektu rakovnického architekta Františka Dondy. Jednalo se o výlučně chlapeckou školu. Dívčí škola se nacházela v sousedství kostela sv. Bartoloměje (jedná se o budovu nynější 2. základní školy). Označení „chlapecká" a „dívčí" škola Rakovničtí běžně používají dodnes, přestože doba striktně odděleného školního vyučování chlapců a dívek je dávno minulostí.

Budova školy

• V budově chlapecké školy se po jejím otevření v roce 1895 nacházelo sedm tříd obecné školy (odpovídala zhruba nynějšímu 1. stupni ZŠ) a dvě třídy měšťanské školy (nynější druhý stupeň ZŠ). V prvním školním roce školu navštěvovalo 448 chlapců (až 72 žáků v jedné třídě!).

• Prvních dvacet let existence školy bylo výhradně pánskou záležitostí. První učitelky se v pedagogickém sboru školy objevily až za první světové války. Než do lavic zasedly vedle chlapců i dívky, trvalo dokonce ještě mnohem déle. Stalo se tak až v roce 1948.

• V současnosti školu navštěvuje 333 žáků z Rakovníka a z téměř třiceti okolních obcí.

• Žákem chlapecké školy byl i Zdeněk Štěpánek, jedna z nejvýraznějších hereckých osobností v historii českého divadla i filmu, nezapomenutelný představitel titulní role v divadelní i filmové adaptaci slavné historické povídky Zikmunda Wintra Nezbedný bakalář, jejíž děj se odehrává v renesančním Rakovníku.

Vzácná zvonice, roubené chalupy, i to je Skřivaň

● Zámek ve Skřivani vlastnil koncem 16. století Jan Chotek z Chotkova, přímý předek **Žofie Chotkové, manželky arcivévody Františka Ferdinanda d´Este**. Osmadvacátého června roku 1914 oba zahynuli při atentátu v Sarajevu, který se stal záminkou k rozpoutání první světové války. Žofiin prapředek Jan Chotek je pohřben ve skřivaňském kostele.

● Kostel ve Skřivani nemá věž. Podle pověsti všechny **pokusy o postavení věže ztroskotaly**, neboť věž pokaždé zničil blesk.

● Dřevěná kostelní zvonice ze 17. století je **jednou z mála svého druhu**, které se na Rakovnicku dochovaly. Další byste našli už jen v Senomatech a v Rakovníku. Zvonice ve Skřivani je však jako jediná celá ze dřeva, ostatní stojí na zděné podezdívce.

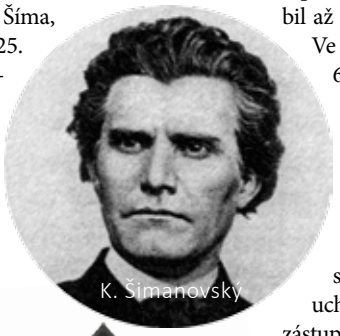
● K malebnosti Skřivaně velkou měrou přispívá **hodnotný soubor roubené lidové architektury**. Svým rozsahem a zachovalostí patří k nejcennějším na celém Křivoklátsku.

● V roce 1944 přistáli v lese Žalkov mezi Skřivaní a Všetaty **parašutisté Adolf Horák a Oldřich Janko z odbojového výsadku Sulphur**, pověřeného zpravodajskými úkoly. Oba parašutisty později dopadlo a popravilo gestapo.

První Hamlet v Národním

Před 190 lety se ve Skřivani narodil Karel Šimanovský, césar českých herců

Skřivaň – Vyřezávaný rám pamětní desky herce Karla Šimanovského na jeho rodném domě ve Skřivani není jen na ozdobu. Vtipně připomíná Šimanovského původní povolání – řezbářství. Karel Šimanovský, vlastním jménem Karel Šíma, se narodil před 190 lety, v roce 1825. Podle matčina přání se měl stát knězem, náklady na studia však přesahovaly finanční možnosti rodičů, a tak se v Praze vyučil truhlářem a řezbářem. Bylo mu devatenáct, když propadl divadlu. S kamarády hráli po bytech a po hospodách rytířské frašky. Při jednom takovém představení si Karla, tehdy ještě Šímy, všiml J. K. Tyl a doporučil ho na první českou scénu. Ta se v té době, v roce 1845, stěhovala mezi Stavovským divadlem a Novým divadlem v Růžové ulici. Byla pouhým zakrnělým přívažkem německého divadla a čeští herci vystupovali zadarmo či jen za minimální gáži. Karel, teď už Šimanovský, si na první honorář musel počkat tři roky.

K. Šimanovský

Rodný dům K. Šimanovského

V roce 1851 české divadlo přišlo o zemskou finanční podporu a čeští herci skončili na dlažbě. J. K. Tyl z nich sestavil kočovnou divadelní společnost. S tou pak harcoval po venkovských štacích i Karel Šimanovský, než se v roce 1852 poměry v Praze opět zlepšily. Do Stavovského divadla se vrátila česká představení a s nimi i Karel Šimanovský.

Koncem padesátých let už patřil mezi pilíře českého divadla. Když v roce 1862 vyvrcholilo dlouholeté úsilí českých vlastenců o vybudování samostatné a stálé české scény otevřením Prozatímního divadla, připadl Šimanovskému čestný úkol pronést při zahajovacím večeru veršovaný uvítací proslov. V Prozatímním divadle pak během dvaceti let vytvořil na čtyři sta úloh, zejména shakespearovských. V nástupnickém Národním divadle poté působil až do konce své kariéry v roce 1898. Ve zlaté kapličce ztělesnil více než 60 postav v téměř 1200 představeních. Ztvárnil i Hamleta při jeho historické premiéře v Národním divadle 30. dubna 1886.

Ještě za Prozatímního divadla dorostl Karel Šimanovský do hvězdy první velikosti. Tragéd s imperátorskou fyziognomií uchvacoval publikum a inspiroval zástupy mladých herců, kteří nábožně kopírovali jeho herecká gesta. Sehrál stovky rolí v tisících představení, a když se v prosinci roku 1898 loučil v Národním s kariérou, noviny psaly: „S Šimanovským odchází kus historie českého divadla."

Loučení s jevištěm bylo pro třiasedmdesátiletého Karla Šimanovského těžké a bolestné. Jedenáctého prosince 1898 hrál v Národním divadle naposledy. Co jiného, než Shakespearova imperátora Julia Ceasara. „Ty ohnivé oči jeho, jež jindy sršely všemi směry, byly dnes sklopené; jeho ruce, jindy jako z ocele, dnes se třásly," vzpomínal herec Karel Želenský. Když představení skončilo, Šimanovský „pokorně na hruď ruce zkřížil, hlavu i trup hluboce sklonil a stál jako obraz zmučeného odsouzence tak dlouho – dlouho, až jásot obecenstva utichl. Opona spadla. Šimanovský dohrál." Do Národního divadla pak už nikdy nevkročil.

Pamětní deska césara českých herců Karla Šimanovského zdobí jeho rodný dům ve Skřivani už od roku 1907. Je to dům číslo popisné 9, nízká chalupa s lomenicovým štítem a dřevěným plaňkovým plotem. Stojí na návsi, naproti dětskému hřišti u rybníka.

MUZEUM MOTOCYKLŮ **Splněný sen** PAVLÍKOV

V muzeu Splněný sen můžete obdivovat tuzemské historické motocykly slavných značek Laurin & Klement, Orion, Premier, JAWA, ČZ, Ogar, Walter, Praga nebo BSJ, německé, anglické nebo švédské stroje, několika exponáty je zastoupena i Amerika. Mezi zahraničními skvosty jsou vystaveny i takové unikáty jako čtyřválcový Indian, Ner-a-Car, dva Excelsiory z let 1913 a 1918, noblesní Brough Superior nebo indický Royal Enfield DIESEL. Mezi historickými motocykly mají své čestné místo i rakovnické mopedy značky Stadion nebo novější sportovní speciály ESO, JAWA a ČZ.

Na setkání s Vámi v muzeu Splněný sen se těší Ivo Šarlingr

OTEVÍRACÍ DOBA

květen, červen, září, říjen:
so, ne 10-17 hodin
červenec, srpen:
čt-ne 10-17 hodin

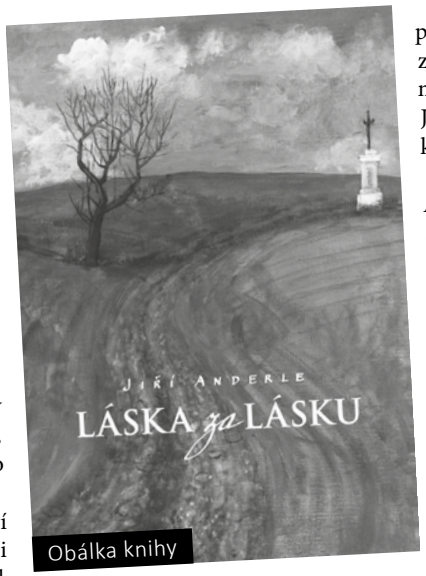
Mimo otevírací dny je možno pro skupiny domluvit prohlídku na telefonním čísle 602 360 801.

Adresa: Pavlíkov 87
Telefon: 313 533 035, 602 360 801
E-mail: fandavet@seznam.cz

WWW.MOTO-VETERANI.CZ

Projděte se Pavlíkovem s knihou Láska za lásku

Navštívíte místa života a inspirace malíře Jiřího Anderleho

Obálka knihy

Pavlíkov - Pavlíkovského rodáka Jiřího Anderleho (*1936) veřejnost zprvu znala především jako světově uznávaného výtvarníka, malíře a grafika, jehož díla zdobí i přední světové galerie a muzea umění. Pak se ukázal i jako výtečný vypravěč. Jeho rozhlasové vzpomínání Láska za lásku vysílá Český rozhlas už od roku 1997, což nejlépe svědčí o jeho oblibě.

A nedávno se Jiří Anderle představil i jako skvělý spisovatel. Knižní podoba jeho rozhlasového vzpomínání, kterou doprovodil svými nezaměnitelnými ilustracemi, patří k nejpůvabnějším českým knihám, které v posledních letech vyšly. Není to doslovný přepis úspěšného rozhlasového pořadu, jak v doslovu knihy podotýká i její editor Milan Pokorný. „Rozhlasový pořad zůstal jako volná inspirace, jako zásobárna témat. Téměř vše se psalo od počátku". Kniha Láska za lásku je hlavně o Pavlíkovu Anderlova dětství. O lidech, o místech, o událostech, o dnech všedních i svátečních, o střídání ročních období, o nejobyčejnějších věcech, které však v autorově mistrném podání získávají neodolatelný půvab. Láska za lásku patří ke knihám, které se čtou samy a přímo vyzývají čtenáře, aby se s knihou v ruce prošel místy a zákoutími z jejích stránek. S pomocí mapky Pavlíkova, kterou Jiří Anderle do knihy nakreslil, je to snadné.

Rodný dům Jiřího Anderleho stojí v místní části Zabrána (čp. 136) a třeba právě tam můžete svou vycházku Pavlíkovem s knihou Láska za lásku začít. Projít se ulicí, kterou Jiří Anderle chodíval do školy a kterou přiháněl domů husy od rybníka, zastavit se u Zabránského rybníka, vedle nějž se rozprostíralo fotbalové hřiště TCC Pavlíkov, na kterém začínal s kopanou vrstevník a kamarád Jiřího Anderleho, pozdější československý reprezentant a účastník mistrovství světa v roce 1958 Jiří Čadek, projít se po návsi kolem domu, ve kterém bývala široko daleko známá hospoda U Jirkovských, či kolem domu, v němž otčím Jiřího Anderleho provozoval holičství a kadeřnictví, ve kterém Jiří Anderle jako kluk vypomáhal, aby si za peníze vydělané mydlením pánů a fénováním dam pořizoval barvičky a čtvrtky, na které pak kreslil své první obrázky. S knihou Láska za lásku se můžete vydat i za pavlíkovská humna. Do Rakovníka, na hrad Krakovec, nebo třeba jen do sousedních Všetat ke staletému Všetatskému dubu, který je tak starý, že prý pamatuje i Jana Žižku.

TIPY NA DALŠÍ LITERÁRNÍ VÝLETY RAKOVNICKEM

VENDULKA A MLYNÁŘÍČKOVÉ

Rakovnický rodák František Markup je autorem několika čtivých knih, jejichž dějištěm je Rakovnicko. Vedle společenského románu Modrý květ, poctěného i literární cenou, a chmelařského románu Hořká réva, je to i román pro děti Vendulka a mlynářičkové o prázdninových dobrodružstvích pražského děvčátka Vendulky v Krušovicích.

KRASAVICE KARLABRK

Hrabalovsky laděné vyprávění o krásné kolotočářce ze Hředel, které pro paví pero za kloboukem přezdívali Karlabrk, napsal Vladimír Sainer jako jedinou dlouhou větu. Do svého rodného kraje (narodil se v Krupé) se literárně vrátil i vzpomínkovými prózami Pan Oton nebo Cvoček v chlupatém uchu.

DĚVČÁTKO DANA

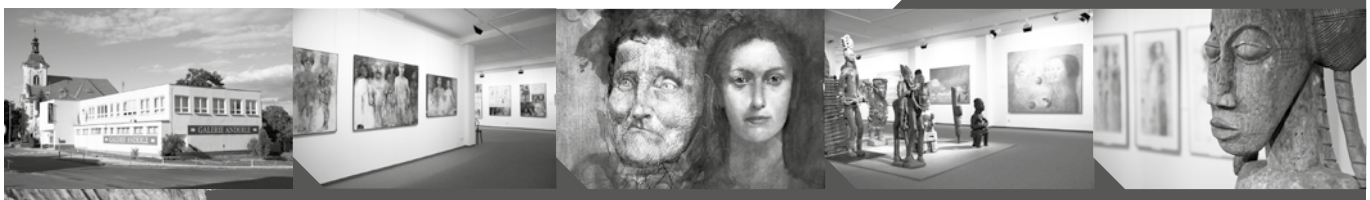

Děj své nejznámější knihy umístila spisovatelka Vlasta Štáflová do svého rodiště, do Petrovic u Rakovníka. Děvčátko Dana je první částí románové řady, která sleduje osudy hlavní hrdinky od dětství až do dospělosti.

Další tip na literární výlet najdete na str. 6. Pozve vás do Všesulova, kde se odehrává děj historického příběhu Slaměná Kačka

Galerie Anderle Pavlíkov

www.pavlikov.cz

Galerie Anderle vystavuje retrospektivní expozici obrazů, grafik a kreseb světově uznávaného výtvarníka Jiřího Anderleho. Expozice je umístěna v industriálních prostorách bývalé textilní výrobny, zrekonstruované a přizpůsobené speciálně pro prezentaci díla Jiřího Anderleho. Soubor prací proslulého pavlíkovského rodáka doprovází ukázková kolekce domorodého sochařského a rituálního umění Afriky z unikátní sbírky J. Anderleho a expozice raných prací Jiřího Anderleho inspirovaných Pavlíkovem. Expozice raných prací je umístěná v jiné části budovy a je otevřena pouze na požádání v úředních hodinách kanceláře Úřadu městyse Pavlíkov

OTEVŘENO DENNĚ OD 12 DO 18 HODIN. EXPOZICE RANÝCH PRACÍ POUZE V ÚŘEDNÍCH HODINÁCH ÚM PAVLÍKOV. **WWW.PAVLIKOV.CZ**

Na válečné stezce

Před 70 lety skončila druhá světová válka. Nejničivější konflikt v dějinách zanechal řadu stop i na Rakovnicku. Tady jsou některé z nich:

● Poslední, sedmé stanoviště nové naučné stezky Pavlíkovem k rozhledně na Senecké hoře pojednává **o velkých vojenských manévrech** v okolí Rakovníka v roce 1931, které měly prověřit připravenost naší armády na vpád nepřátelského vojska do Čech. Simulované bitvy se zúčastnily dvě divize, posílené o několik dalších jednotek. Do bojů zasáhlo i těžké dělostřelectvo, letadla, tanky a dokonce i obrněný vlak. Víkendová cvičná bitva o strategickou Seneckou horu a pásmo přilehlých výšin skončila porážkou nepřátelské armády a spoustou zasloužené chvály na vyspělost a neohroženost naší armády. Manévrům velel generál Josef Bílý, který pak za 2. světové války vedl odbojovou organizaci Obrana národa. Jejím členem byl i bývalý **rozvědčík Jaroslav Franěk**. Jeho životní příběh dokumentuje expozice v jeho rodných Nezabudicích. Josefa Bílého i Jaroslava Fraňka nacisté popravili.

Pamětní síň Jaroslava Fraňka najdete v budově Obecního úřadu v Nezabudicích čp. 68 (u kostela). Síň je otevřena v červenci a srpnu, od úterý do neděle v čase od 9 do 17 hodin. Mimo otevírací dobu si návštěvu můžete dohodnout na telefonním čísle 313 51 62 30.

● Na hřbitově v Chrášťanech je pohřben **četnický strážmistr Josef Falber**, oběť henleinovských násilných provokací v západních Čechách v září 1938. Josef Falber řídil autokar, který měl z krušnohorského Schwaderbachu (dnes Bublava) evakuovat manželky a děti členů finanční stráže z ohrožené budovy celního úřadu. Sotva autokar k celnici dorazil, zfanatizovaný dav henleinovců na něj začal střílet. Josef Falber byl na místě mrtvý. Při nepokojích zahynulo celkem 9 četníků.

Josef Falber

● **Poslední americký letec** sestřelený za druhé světové války nad Evropou se koncem dubna 1945 zřítil u Milostína. Událost připomíná pomníček na tamní návsi. Sestřelený pilot se jmenoval William Hoelscher a zkázu svého letadla i zbytek války přežil. Létal pak ještě ve dvou dalších válkách, korejské a vietnamské.

Slaměná Kačka, všesulovská Nemesis ze třicetileté války

Vydejte se na výlet do dějiště dramatické povídky Bohuše Strusky

Všesulov – Zdali Jaroslav Vrchlický skutečně napsal ve Všesulově některé své básně ze sbírky Sny o štěstí, jak se traduje, zůstane zřejmě navždy literární záhadou (možné to ovšem je, neboť v sedmdesátých letech 19. století jezdíval coby student na prázdniny do sousední Čisté

Kostel sv. Martina

a zdá se pravděpodobné, že na svých básnivých toulkách okolím zavítal i do Všesulova).

Že spisovatel Bohuš Struska zasadil do Všesulova děj své historické novely Slaměná Kačka (vyšla v roce 1927) je ovšem nesporný fakt. Inspiroval se prý starou místní pověstí z krutých časů třicetileté války o strašlivé pomstě za spáchaný zločin.

Obětí zločinu se v tomto případě stala dívka Kateřina, mladičká služebná z panského dvora ve Všesulově. Když ji lehkovážný kantor z Čisté přivedl do jiného stavu a pak opustil, dočkala se Kateřina od svého pána, vládce všesulovské tvrze, místo soucitu jen nejhorších nadávek, opovržení, krutého ponižování a týrání. Dříve tak líbeznou Kateřinu, ztělesněnou nevinnost, zohavili její mučitelé v lidskou trosku s prsty rozlámanými palečnicí a zády zkrvavenými bičem. Na hlavu jí posadili potupný slaměný věnec a spoutanou ji vystavili na pranýři před kostelem v Čisté. Když se Kateřina, které však od té chvíli už nikdo neřekl jinak než Slaměná Kačka, konečně dostala ze spárů svých mučitelů, znetvořená na těle i duši, ovládla její mysl jediná myšlenka. Pomsta. Přidala se k barbarským švédským žoldnéřům, kteří táhli krajinou, a přivedla je do Všesulova, aby s jejich pomocí oplatila svým trapičům stejnou mincí. Lidskost, pohřbená na dně její duše, však po dalších peripetiích nakonec přece jen znovu našla cestu do jejího ztvrdlého srdce a Slaměná Kačka, ze které se mezitím stala válečnými útrapami zjizvená vojačka, zemřela v boji proti svým někdejším kumpánům při záchraně rodiny, kterou sotva znala.

Výjev z třicetileté války

Jednu z nejdramatičtějších pasáží příběhu umístil Bohuš Struska ke všesulovskému kostelu svatého Martina, kde švédští žoldáci a Slaměná Kačka svedou při útoku na Všesulov bitvu s císařskými vojáky. Kostel trůní vysoko nad vsí a je od něj pěkný výhled do kraje. Zajděte si tam připomenout příběh Slaměné Kačky, všesulovské Nemesis, jejíž touha po pomstě stála podle pověsti za zánikem zdejší tvrze, která v minulosti bývala centrem malého panství.

Zastavte se ve Všesulově třeba cestou na hrad Krakovec. Proč právě na Krakovec? Protože podle jiné pověsti právě tam vede z všesulovského kostela tajná chodba. Mimochodem, když už jsme u hradu Krakovce. Ten Jaroslav Vrchlický navštívil zcela určitě. Napsal o něm báseň Na Krakovci a vzpomínkami na něj se inspiroval i při psaní svého jediného románu Loutky.

Ukázka z novely Slaměná Kačka

Ve Všesulově rozhořelo se peklo; na spící vesničany Švédové padli jak úder blesku, a tak nastal hrozný zmatek, při čemž nic nepomáhal útěk.

Kačka vrazila do dvora, kde bylo boží dopuštění. Uhodila postrojem o zem a vběhla do stavení, hned na síni nahmátla sekeru a s tou se hnala dovnitř. První na řadu přišel čeledník, kde vše bylo převráceno a těžké kusy nábytku zotvírány. Začala do nich bít sekerou, až se třísky rozletovaly. Pak rozštípala na kusy veliký kuchyňský štok a hrubou almaru. Pracovala, až z ní pot tekl. Po čeledníku přišly na řadu panské komnaty. Pak vytrhla Nyksovi smolnici a pádila ke stájím. Přiložila smolnici a hned černý kouř vyrazil. Od stájí spěchala ke špýcharu, od špýcharu na seník a všude zažíhala. Netrvalo dlouho a všesulovský dvůr stál v jednom plameni.

Kačka stála a hleděla na hořící dvůr. Hoří dvůr, hoří statek jejího trapiče. Věděla, jak hluboce bude zasažen do srdce, do toho lakotného, zlého srdce, až se vrátí a uvidí dvůr až po grunt spálený.

Otestujte svou kondici. Stačí na to jen šest minut

U Senomat vznikla kondiční stezka. V ČR jsou takové jen dvě

Senomaty - Test šestiminutové chůze je jednoduchý způsob k ověření fyzické zdatnosti. Například člověk ve věku třicet až čtyřicet let by za tu dobu měl svižnou chůzí ujít šest set až šest set padesát metrů. Pokud zvládne jen poloviční vzdálenost, je načase navštívit lékaře a svou kondici s ním konzultovat. Něco totiž zřejmě není v pořádku a pravděpodobně to nebudou špatné boty.

Stezka vede hezkou krajinou

Startovní panel

Ověřte si i vy, jak na tom jste! Test šestiminutové chůze můžete absolvovat na nové kondiční stezce Šest minut pro zdraví v Senomatech. Je to zdarma a je to opravdu jednoduché. Postavíte se na start, zmáčknete stopky a co nejrychlejší chůzí vyrazíte vpřed.

Stezku lemují ukazatele s vyznačenou vzdáleností, takže neustále máte přehled, kolik jste ušli. Dosaženou vzdálenost pak jednoduše porovnáte s výsledkovou tabulkou pro váš věk.

Pohybuje se váš výsledek v zeleném pásmu? Můžete si zatleskat, vaše fyzická zdatnost odpovídá vašemu věku. Žluté pásmo značí, že to stále ještě může být dobré, protože jste možná test jen podcenili a více se kochali okolní krajinou, místo abyste přidali do kroku, jak jste měli. Odpočiňte si a pak si projděte dráhu ještě jednou. Ale tentokrát svižně! Ujdete-li za šest minut jen polovinu optimální vzdálenosti pro váš věk, konzultujte raději svůj výsledek s lékařem.

Stezku vybudovalo občanské sdružení Šest minut pro zdraví ve spolupráci s městysem Senomaty. Jedná se teprve o druhou stezku svého druhu v ČR. První vznikla v Ústí nad Labem. Stezka vede v polích mezi Senomaty a Nouzovem. Začátek je na rozcestí u vodojemu u silnice ze Senomat do Nouzova, na okraji nové čtvrti Na Vyhlídce.

Nové muzeum přiblíží dějiny Březan

Expozice vzniká ve zrekonstruovaném objektu historické sýpky

Březany – Nové muzeum bude v letošním roce otevřeno v Březanech. Vzniká v opravené historické sýpce a přiblíží návštěvníkům barvitou historii Březan.

Malebné Březany patří k vesnicím, které svůj původ odvozují od takzvaných Hedčanů, zajatců z polské Hedče, které v roce 1039 přivedl do Čech kníže Břetislav I. Přestože se historici dosud nemohou shodnout, kde kníže Hedčany vlastně usídlil, v Březanech a v dalších vesnicích v okolí nepochybují, že to bylo právě tady, v lesnatém povodí říčky Javornice. Mají pro to i pádný argument. Nápadně vysokou koncentraci topografických názvů, evokujících polský původ – Hedecko, Hedčany, Krakov, Polský rybník atd. Nová muzejní expozice v březanském špýcharu seznámí návštěvníky i se zaniklou těžbou železné rudy v okolí Březan, s význačnými místními historickými osobnostmi, dějinami kostela nebo zdejších spolků. Součástí expozice bude i obsáhlá digitální databáze o historii Březan, pohodlně přístupná prostřednictvím dotykové obrazovky. Stálou expozici budou doprovázet krátkodobé výstavy.

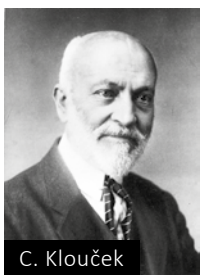

Sýpka v Březanech

Na expozici ve špýcharu naváže krátká vlastivědná naučná stezka s dalšími zajímavostmi o Březanech a jejich nejbližším okolí. Turisty zavede i do míst, kde se v minulosti těžila železná ruda.

Více informací o muzeu a naučné stezce najdete na www.obecbrezany.cz.

Mistr krásných portálů

Před 160 lety se v Senomatech narodil význačný dekorativní sochař **Celda Klouček** (1855-1935). Byl osmým z devíti dětí ševce Josefa Kloučka. Studoval v Berlíně a ve Vídni, pět let působil jako profesor na umělecko-průmyslové škole v německém Frankfurtu, načež se v roce 1888 stal členem prvního profesorského sboru nově založené Uměleckoprůmyslové školy v Praze. Vynikl v oboru dekorativního sochařství, proslul zejména svými ornamentálními vstupními portály pražských domů, především Wohankova domu na Dlouhé třídě. K mistrovským dílům C. Kloučka patří i dekorativní výzdoba fasády bývalé Pražské úvěrní banky v ulici 28. října nebo dekorativní výzdoba fasády Západočeského muzea v Plzni. Provedl též ornamentální výzdobu podstavce jezdecké sochy sv. Václava na pražském Václavském náměstí. Věnoval se i navrhování keramiky a šperků. Velkou zálibou Celdy Kloučka byla už od studentských let paleontologie, v níž se postupem času stal uznávaným odborníkem a přední kapacitou.

C. Klouček

Portál Wohankova domu

Co to byla halbštýflata?
Jak v Čisté rozháněli bouřky?
Co Vrchlickému zvěstoval
záhadný bílý pudl?

Odpovědi vám dá

NAUČNÁ STEZKA O HISTORII OBCE ČISTÁ

Trasa stezky vás povede od nového pomníku obětí válek u radnice k čisteckému mlýnu, který se v sedmdesátých letech 19. století na několik let stal domovem básníka Jaroslava Vrchlického, a zavítáte i na místní hřbitov ke hrobu otce Jaroslava Vrchlického.

www.cista.cz

Sušárny z Rakovníka byly nejlepší na světě

Jeden takový technický unikát můžete navštívit v Kolešovicích

Kolešovice - Čerstvý chmel se rychle zkazí. Proto se suší, aby získal trvanlivost. Zpočátku se sklizený chmel sušíval na teplých půdách s dostatečným prouděním suchého vzduchu. Chmelaři se proto rok co rok modlívali za teplé, slunečné počasí, protože bez něj výsledek sušení nestál ani za zlámanou grešli a jejich celoroční námaha tím pádem přicházela vniveč. Jenže čerstvé chmelové hlávky jsou nadmíru choulostivé zboží, takže i při ideálním počasí výsledek sušení nikdy nebyl optimální.

Dvířka k topeništi

Obálka reklamní brožury z roku 1924

Vynález teplovzdušného sušení chmele, nezávislého na vrtkavém počasí, proto způsobil v chmelařství doslova převrat. První sušárny chmele jednoduše kopírovaly uspořádání a princip již dávno předtím používaných sušáren ovoce. První patentovaná sušárna chmele se v Čechách objevila v polovině osmdesátých let 19. století. Původní těžkopádný a poměrně komplikovaný systém sušení pak prošel rychlým technologickým vývojem, který přinesl zlevnění, zkvalitnění a zjednodušení celého procesu sušení, takže jeho výsledek byl perfektní a k obsluze sušárny stačil i jediný zkušený sušič. Doba sušení se zkrátila z někdejších několika dnů (a při špatném počasí dokonce i týdnů) na pouhé hodiny a tržní cena výsledného produktu několikanásobně vzrostla. V polovině devadesátých let 19. století už byly teplovzdušné sušárny standardem, respektive nutností, protože o chmel sušený postaru na půdách už nikdo neměl zájem.

Sušárna v Kolešovicích

Česání chmele

Nejlepší sušárny chmele se vyráběly v Rakovníku. V roce 1899 zaměstnal rakovnický obchodník s železářským zbožím a majitel právě založené slévárny železa Jan Linhart šikovného technika Jaroslava Vltavského. Linhartova slévárna hodlala vyrábět i zařízení chmelových sušáren a Jaroslavu Vltavskému se podařilo zkonstruovat sušárnu, která Linhartovu slévárnu rychle vynesla mezi vedoucí firmy v oboru. V roce 1909 založil Jaroslav Vltavský vlastní závod, který produkoval ještě dokonalejší sušárny, nejlepší sušárny své doby. Továrna Vltavský je dodávala chmelařům nejen v Čechách a na Moravě, ale i v Německu, Rakousku, Polsku nebo Rusku. Vedle továren Linhart a Vltavský vyráběl na Rakovnicku zařízení chmelových sušáren také strojník Adolf Kreisl v Kněževsi. S výrobou sušáren vlastní konstrukce začal v roce 1921 a po něm ji převzal jeho syn.

Sušárna chmele se v první polovině 20. století stala nezbytným příslušenstvím každého většího chmelařského statku. Během sklizně na přelomu srpna a září byly sušárny v provozu nepřetržitě po několik dní. Po roce 1948 vytlačily tyto tzv. selské sušárny mamutí družstevní sušárny. Staré selské sušárny pak sloužily většinou jako skladiště.

Zachráněný unikát

Jak to v takové selské sušárně chmele chodilo, se dozvíte v Kolešovicích, kde se podařilo jeden z těchto historických technických unikátů příkladně zrekonstruovat. **Jedná se pravděpodobně o jedinou fungující historickou selskou sušárnu chmele u nás**! U zrekonstruované sušárny vyrostla i malá tyčová chmelnice, na které si poslední srpnovou sobotu můžete sami vyzkoušet, jak se chmel česal v dobách, kdy práci lidí ještě nepřevzaly strojní česačky, v dobách, kdy se ještě úroda chmele sklízela výhradně ručně.

Prohlídku sušárny si můžete domluvit na telefonním čísle 731 515 601 (popř. 724 189 472 nebo 606 668 974). Další informace o sušárně a pořádaných akcích najdete na www.chmele.webnode.cz.

Do chmelařských Kolešovic stylově

Vydejte se do kraje chmelnic na palubě nostalgického parního vlaku po **muzejní železniční trati Kolešovka**. Právě po Kolešovce přijížděly v minulosti tisíce a tisíce česáčů sklízet chmel do Kolešovic a sousedních velkých chmelařských obcí. V éře studentských chmelových brigád před rokem 1989 sem přivážely česáče nekonečně dlouhé vlaky, z nichž se pak v cílových stanicích – Chrášťanech, Kněževsi nebo Kolešovicích – vyhrnuly stejně nekonečné zástupy mladých lidí se slamáky na hlavách, v kostkovaných košilích, s kytarou přes rameno, s ešusy a s batohy na zádech. Jen v Kněževsi, největší chmelařské obci v tehdejším Československu, každoročně sklízely zelené zlato více než tři tisíce studentů. Na celém Rakovnicku jich bylo až třicet tisíc!

Jízdy nostalgických parních vlaků na Kolešovky se konají **každou sobotu v červenci a srpnu, počínaje druhou červencovou sobotou**. Výchozí stanicí je Lužná u Rakovníka, cílovou Kolešovice, vzdálené 13 kilometrů. Jízda trvá 50 minut. Vlak jezdí dvakrát denně (tam i zpátky); jednou dopoledne, jednou odpoledne. Jízdní řád na letošní sezonu najdete na poslední straně novin a na **www.kolesovka.eu**.

Objevte poklad!

Zažijte vzrušení lovce pokladů a zahrajte si questing! **Questing neboli hledačka je dobrodružná hra**, která spojuje výlet po zajímavých místech s luštěním hádanek a louskáním šifer. Na začátku questingové trasy si vyzvednete list s instrukcemi a pak už jen podle pokynů a připojené mapky postupujete od jednoho úkolu ke druhému. Když všechny překážky zdoláte, čeká vás v cíli zasloužená odměna. Je to snadné a je to zábava. Budete si připadat trochu jako Indiana Jones a trochu jako Sherlock Holmes. Odvážní jako oni být nemusíte, zato bez špetky jejich důvtipu se neobejdete. Na questingové trase v Kolešovicích bude vaším úkolem sestavit desetimístný kód z písmen a číslic, který otevírá dveře k trezoru s pokladem. Písmena a číslice získáte na deseti stanovištích, rozmístěných na trase, která vede od historické sušárny chmele přes tři místní návsi ke hrobu kontradmirála Herrmanna na kolešovickém hřbitově. List s instrukcemi hledačky si můžete vyzvednout ve schránce u sušárny chmele nebo si ho stáhnout na **www.mas-rakovnicko.cz**.

Modrošedá žula z Krt ozdobila i pražský most

Oblast bývalých krtských kamenolomů je dnes přírodní památkou

Krty - Když se v roce 1901 otevíral nový pražský most císaře Františka I. (dnes most Legií), populární časopis Světozor napsal, že „svými elegantními, táhlými oblouky ani nemůže býti lepším popředím k úchvatnému pohledu na královské Hradčany". Téměř 350 metrů dlouhý žulový most se stal novou chloubou Prahy. Na jeho slavnostní otevření v červnu 1901 se přijel podívat i panující rakousko-uherský císař František Josef I.

Most Františka I. spojil vltavské břehy u Národního divadla. Nahradil již nevyhovující železný Řetězový most z roku 1841, svého času největší a „nejsměleji rozpjatý" most v českém království. Stavba trvala tři roky a vzhledem ke značnému množství stavebního materiálu se na dodávkách žulových kvádrů podílelo několik firem. Mezi nimi i lomy Jaroslava Pokorného v Krtech na Jesenicku. Byla to zřejmě největší i nejprestižnější zakázka, kterou kdy krtské lomy získaly. Na stavbu prvního pražského mostu ve 20. století dodaly dva tisíce metrů krychlových žuly, čtvrtinu celkového spotřebovaného množství.

Stavbu mostu provedla pražská pobočka firmy G. Gregersen a synové v Pešti. Tato firma provozovala i dva žulové lomy na Jesenicku, jeden u Oráčova a jeden u Jesenice. Také z těchto lomů putovalo po železnici do Prahy nemalé množství žuly.

Rozmach těžby modrošedé krtské žuly nastal po roce 1897 s otevřením lokální železniční tratě z Rakovníka přes Jesenici do Bečova. Díky navazujícím železničním tratím získaly Krty rychlé dopravní spojení do celých Čech i Německa. Krtské lomy dodávaly žulu zejména do zámožných měst v severních a severozápadních Čechách, ale i do Plzně či Bavorska. Krtská žula nacházela uplatnění především při stavbě mostů, ale i železničních tunelů, kostelů, škol a dalších veřejných budov.

Most Františka I. (1901)

Lom Jaroslava Pokorného (1902)

Největší z krtských lomů dnes

V blízkých lomech u Stebna a Tisu těžila žulu známá plzeňská kamenická firma Cingroš, která se ze skromných začátků vypracovala mezi největší kamenické firmy v Evropě. Vlastnila lomy i ve Skandinávii a Rusku a podílela se mimo jiné i na realizaci architektonické části monumentálního pomníku císařovny Marie Terezie ve Vídni. Červená žula, použitá k tomuto účelu, pocházela z lomu u Stebna. Vedle mostu císaře Františka I. je vídeňský pomník císařovny zřejmě nejvýznačnější stavbou, kterou ozdobila žula z Jesenicka.

V době svého největšího rozmachu na přelomu 19. a 20. století zaměstnávaly krtské lomy až sto dělníků. Těžba žuly u Krt ustala nedlouho po roce 1945.

V současnosti je oblast bývalých žulových lomů u Krt chráněným územím přírody. Pro své estetické a přírodní hodnoty byla vyhlášena přírodní památkou Krtské skály. V oblasti se nacházejí tři velké opuštěné lomy a několik menších.

Krtským skalám nepohoda sluší

Oblast Krtských skal vůbec nevypadá tak, jak si člověk představí krajinu poznamenanou intenzivní těžbou nerostných surovin. Až vstoupíte do Krtských skal, rázem pochopíte, proč právě tady se odehrává tolik pověstí o skřítcích, šedých mužíčcích, o setkáních s pekelnými i božskými bytostmi. Krtské skály jsou totiž jako vystřižené z ilustrace k pohádkové knize. Zvláště mlhou zastřená říjnová rána, probarvená sytými odstíny podzimní přírody, jsou tu prostě k nevylíčení krásná. Paříž je prý nejromantičtější v dešti a pošmourné počasí nejlíp sluší i Krtským skalám. Je to láska do nepohody. Zeptejte se těch, kteří Krtské skály znají jako své boty.

V Krtských skalách

Na nové stezce půjde o duši

Oblastí Krtských skal vás zasvěceně provede okružní naučná stezka, jejíž otevření se chystá na letošní rok. Stezka bude začínat na návsi v Krtech a bude mít pět vlastivědných zastavení. Seznámí vás s dějinami Krt i s historií zdejších lomů, zavede vás k Čertovu kameni, který byl podle pověsti svědkem prohrané sázky o duši mezi hloupým čertem a chytrým krtským chalupníkem. Dozvíte se též, že do Krtských skal jednou sestoupil i sám pán Bůh, aby zachránil před smrtí hladem dva sirotky, které zlí pěstouni vyhnali do lesa zemřít.

Křivoklátský ráj Oty Pavla málem pohřbila přehrada

Poprvé se její stavba začala připravovat už v roce 1911

Křivoklátsko - „Byl to ráj," napsal Ota Pavel o chalupě převozníka Proška v Luhu pod Branovem. „V chalupě byla pec na chleba, ve sklepě mlíko a máslo a pod ním podmáslí a v chlívě kráva a na stráni brambory a v lese hřiby a ve vodě, na kterou jsme koukali z okna, mračna ryb." Nic z toho by nebyla pravda a česká literatura by přišla o jeden ze svých největších klenotů, kdyby se uskutečnil plán inženýra Františka Radouše, se kterým přišel v roce 1911. Luh pod Branovem, kde Ota Pavel prožil nejšťastnější chvíle svého dětství a na sklonku svého krátkého života o tom napsal dvě báječné povídkové knížky, by zmizel pod hladinou megalomanské přehrady. A s branovským Luhem by přehrada pohřbila i chalupu převozníka Proška, Nezabudický mlýn, Šímovic a Čertova skálu a spoustu dalších krásných míst v údolí řeky Berounky, o kterých Ota Pavel psal. Křivoklátská přehrada měla sahat od Roztok až k Plzni a stát se tak největší údolní přehradou ve střední Evropě. Bylo k tomu blízko.

V roce 1911 přišel inženýr František Radouš s nápadem postavit na Křivoklátsku velkou údolní přehradu. Tak velkou, že by se táhla v délce přes sedmdesát kilometrů a umožnila Plzeňákům jezdit na Křivoklát výletním parníkem. Především však měla sloužit k výrobě elektrické energie pro pražský, plzeňský a kladenský průmysl, jako zdroj užitkové i pitné vody a k udržování splavnosti dolního toku Labe, tedy od soutoku s řekou Vltavou, do které se řeka Berounka vlévá. Vybudování přehrady bylo součástí rozsáhlého plánu na splavnění řeky Berounky mezi Plzní a Prahou.

Ve třicátých letech, kdy bylo k vybudování přehrady tak blízko jako nikdy předtím a nikdy potom, se předpokládalo, že první nákladní loď z Plzně dorazí po řece Berounce do pražského přístavu nejpozději v roce 1960. Křivoklátská přehrada figurovala i v plánech nacistů, kteří zařadili její vybudování mezi prioritní hospodářské úkoly na území protektorátu. Důležitost přehrady souvisela s plánem na vytvoření labsko-dunajské vodní cesty, která se měla stát páteřní dopravní trasou třetí říše a propojit Černé moře se Severním.

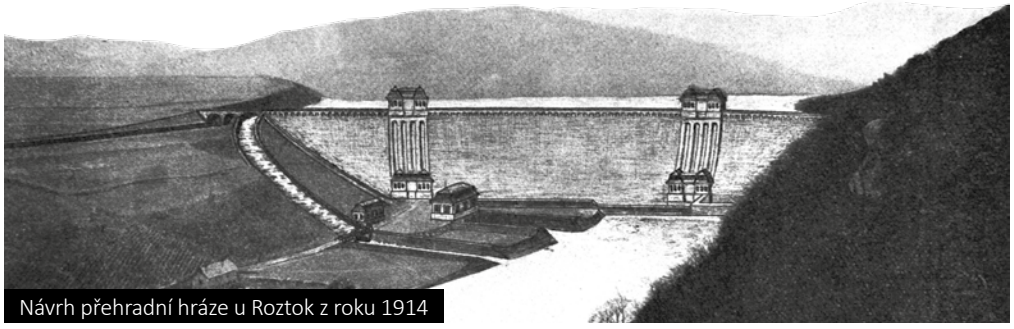
Na titulní stránky novin se křivoklátská přehrada znovu dostala v sedmdesátých letech v souvislosti s uvažovanou výrobou jaderných reaktorů v plzeňské Škodovce. Z Plzně měly být tyto kolosy o hmotnosti až 450 tun dopravovány po řece Berounce a navazujících řekách, mořích a oceánech do jaderných elektráren komunistických zemí.

„Vybudováním vodního díla Křivoklát by vznikly nenahraditelné škody na našem i světovém přírodním a kulturním bohatství."

Ještě v roce 1986, kdy režisér Karel Kachyňa natáčel na Křivoklátsku Smrt krásných srnců, svůj druhý film podle vzpomínkových povídek Oty Pavla, reálně hrozilo, že přehrada na Křivoklátsku vznikne. A to i přesto, že už v roce 1977 bylo Křivoklátsko vyhlášeno biosférickou rezervací UNESCO a rok nato i chráněnou krajinnou oblastí. K rozhodujícímu obratu došlo teprve v roce 1988, kdy se odpůrcům přehrady podařilo přesvědčit vedoucí činitele státu, že vybudováním přehrady by vznikly nenahraditelné škody na našem i světovém přírodním a kulturním bohatství, a dosáhnout tak vládního rozhodnutí o zastavení tohoto kontroverzního projektu.

Klíčavská přehrada

Návrh přehradní hráze u Roztok z roku 1914

Po stopách přehrady

Nasedněte na kolo anebo do kanoe a vydejte se do míst, kde měla přehrada stát. Původní návrh inženýra Radouše počítal s přehrazením údolí řeky Berounky v jejím nejužším místě **u Čertovy skály**. Ukázalo se však, že geologické poměry v těchto místech nejsou pro založení obrovské betonové stěny vhodné a tato varianta tak záhy padla.

Podoba i umístění křivoklátské přehrady se poté několikrát změnily. V osmdesátých letech měla hráz přetnout řeku Berounku **u hostince U Rozvědčíka**. Ve stráni nad řekou se tam dodnes zachovala průzkumná štola, která posloužila k ověření geologických poměrů v dané lokalitě. Nejblíže k uskutečnění však měla varianta přehrady z roku 1914, přetínající údolí řeky Berounky přibližně 100 metrů **nad jezem v Roztokách**. Hráz tady měla být téměř 350 metrů široká a 64 m vysoká. Na přelomu padesátých a šedesátých let, v éře mamutích staveb socialismu, povyrostla na papíře dokonce ještě o dalších pět metrů a plánovaný objem přehrady se vyšplhal na 700 milionů krychlových metrů vody!

V původním návrhu křivoklátské přehrady počítal inženýr Radouš i s jejím využitím k zásobování kladenské uhelné pánve pitnou a užitkovou vodou. Po zvážení všech okolností však došel k závěru, že lépe než velká přehrada by tento úkol zajistila menší, samostatná vodárenská nádrž. Vyhlédl pro ni i vhodné místo, a sice **v údolí potoka Klíčava blízko Zbečna**, pod ústím Lánského potoka u hájovny Markyta. V letech 1948-1956 tam pak vodárenská nádrž skutečně vyrostla. Ze Zbečna vede ke klíčavské přehradě silnice, popřípadě se k ní dostanete oklikou po žluté a červené turistické trase kolem Kovářova luhu.

První pořádný most přes řeku Berounku měl historický primát

● V roce 1911, kdy se v hlavě inženýra Radouše zrodil nápad postavit na Křivoklátsku velkou přehradu, bylo údolí řeky Berounky od Roztok u Křivoklátu až po hranice nynějšího rakovnického okresu u Zvíkovce ***téměř nedotčené civilizací, divoké a romantické***, prosté automobilů, rekreačních chat i hluku rádií. Údolím nevedla žádná silnice, ani tu nestály žádné mosty (vyjma dvou mostů přímo v Roztokách).

● Už ve třicátých letech 19. století sice měla údolím vést ***koněspřežní železnice*** z Prahy do Plzně, ambiciózní stavba se však zastavila už u Lán. Koncem 19. století oživil myšlenku ***železnice údolím řeky Berounky*** majitel velkostatku Zvíkovec, pražský stavitel František Kindl. Projekt se mu podařilo dotáhnout až do fáze vytyčení trasy včetně rozmístění budoucích stanic. Zemřel však dříve, než stihl svůj odvážný plán dovést do konce.

● Na ***první pořádný most*** přes řeku Berounku čekalo Křivoklátsko až do roku 1874. Vyrostl u Roztok a shodou okolností se jednalo o vůbec první silniční příhradový most v Čechách. Předchozí dřevěný most, který na stejném místě stál od roku 1840 i jeho poněkud bytelnějšího nástupce z roku 1871 zničily povodně. Most z roku 1874 sloužil svému účelu až do 21. století. Před několika lety však byl odstraněn a nahrazen novým mostem ze železobetonu. O kousek níž po proudu řeky stojí ***ještě jeden most***, a sice železniční na trati z Rakovníka do Berouna, uvedené do provozu v roce 1876. ***Další mosty*** přes řeku Berounku mezi Roztoky a Zvíkovcem vyrostly až ve 20. století – most ve Zvíkovci v roce 1930 a most ve Skryjích v roce 1948. Jediné spojení suchou nohou mezi oběma břehy řeky obstarávaly do té doby ***přívozy***. Poslední z nich dodnes funguje v Luhu pod Branovem.

Původní most v Roztokách z r. 1874

● I ***silnice údolím řeky Berounky*** od Týřovic do Křivoklátu vznikla teprve ve dvacátých letech 20. století. Cestování těmito končinami bylo předtím značně obtížné, komplikované a místy i velmi nebezpečné, zvláště u Čertovy a Kněžské skály, kde chodec musel „obloukem vylézti značně vysoko na skálu po balvanech". Stavbě silnice padla za oběť i část Čertovy a Kněžské skály.

Škola v Krušovicích, nejhezčí škola v okolí

Její sgrafitovou fasádu vyzdobil významný malíř Láďa Novák

Krušovice - Hezčí historickou školní budovu než je ta v Krušovicích na rakovnickém venkově nenajdete. Novorenesanční budova s nízkou věží, sgrafitovou fasádou a širokým vstupním schodištěm s podloubím vypadá spíš jako zámeček než vzdělávací instituce.

Husova škola

Husův medailon

Postavena byla v letech 1914 až 1915 podle projektu renomovaného pražského architekta a profesora Umělecko-průmyslové školy Ladislava Skřivánka. Sgrafitovou fasádu školy provedl vynikající malíř, mistr Láďa Novák, s jehož nástěnnými obrazy se můžete setkat například i v proslulém pražském hostinci U Fleků anebo v průčelí Měšťanské besedy v Plzni.

Budova školy byla dokončena v roce 1915 u příležitosti 500. výročí mučednické smrti mistra Jana Husa. Husův portrét na jižní fasádě školy tvořil Láďa Novák přímo ve výroční den Husovy smrti 6. července 1915. Kromě Husova portrétu ozdobil fasádu školy i jmény českých velikánů a velikánek, vlasteneckými citáty a lidovými moudry. „Boj se toho, kdo se bojí tebe," hlásá jedno z nich. Celkem jich na fasádě najdete přes dvacet.

K výzdobě školy přispěl i slavný místní rodák, malíř-krajinář Václav Rabas. Jeho nástěnný obraz matky s dítětem odpočívajících za kopkou sena se nachází v podloubí u hlavního vchodu do budovy.

Architekt Ladislav Skřivánek byl velmi plodným tvůrcem. Navrhl celou řadu soukromých a veřejných budov, zejména škol. Reálku v Sušici, gymnázium v Duchcově, školu v Klatovech, dům U Matky boží v Plzni a také vilu advokáta Šrota v Olomouci z první poloviny 20. let. Šrotova vila vypadá díky svému tvaru a zejména své fasádě s psaníčkovými sgrafity a vlasteneckými citáty jako blízký příbuzný krušovické Husovy školy.

Amálie

Prohlídku exteriéru Husovy školy můžete spojit s vycházkou po značené turistické trase na přilehlý **vrch Louštín s vyhlídkou na křivoklátské lesy** (2 km), popřípadě s vycházkou opačným směrem na **vrch Amálie s altánem** (1,5 km), který v roce 1823 věnoval křivoklátský kníže a majitel krušovického panství Karel Egon II. Fürstenberg své milované ženě Amálii, jak dodnes hlásá nápis v průčelí altánu.

Při výletu do kouzelného Podlesí nezapomeňte navštívit

INFORMAČNÍ A KULTURNÍ CENTRUM DOBROMYSL S KAVÁRNOU V SRBČI

Otevřeno denně od 12 h

Objevte krásu Kalivodských bučin

Kalivody - *(Dokončení ze str. 1)* Stezka začíná v místě, kde silnice z Řevničova do Hříškova vstupuje do lesa. K návštěvě Kalivodských bučin můžete využít letošní ročník Kalivodského hůlkování, nordic-walkingového výšlapu okolím Kalivod, který se koná v sobotu 27. června. Jedna z tras povede právě Kalivodskými bučinami. Více na www.kalivody.cz.

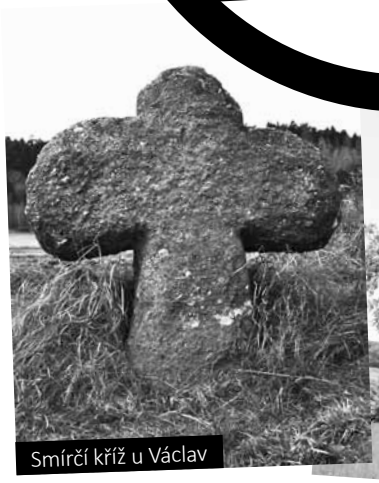
Pelmel zajímavostí

Valentýnský Milostín

Přestože původ názvu obce Milostín nemá s láskou nic společného (podle pověsti totiž souvisí s milým stínem, v němž odpočíval unavený poutník), právě pobočku v Milostíně si Česká pošta zvolila za sídlo zamilované Valentýnské pošty. U příležitosti svátku svatého Valentýna, patrona zamilovaných, tady každoročně orazítkují speciálním poštovním razítkem tisíce zásilek. Každý rok je motiv razítka jiný. Razítko se vždy používá pouze prvních čtrnáct dnů v únoru. Přijďte si pro něj i vy, anebo sem pošlete pohlednici či dopis, který chcete valentýnsky orazítkovat. Je to snadné: Dopis nebo pohlednici opatřenou adresou a známkou vložte do obálky a pošlete začátkem února na adresu: Pošta Milostín, 270 05. Více na www.ceskaposta.cz.

Smírčí kříže

Jsou tajemné, jsou záhadné a obestírá je přízrak smrti. Říká se jim smírčí kříže a najdete je především u cest. Jsou nízké, masivní a vždy zhotovené z jednoho kusu kamene, obvykle pískovce. Hluboko v minulosti je stavěli vrazi jako součást svého pokání za spáchaný zločin. Nařizovaly jim to takzvané smírčí smlouvy, středověká forma mimosoudního vyrovnání mezi vrahem a rodinou oběti. Vrah se v nich zavazoval odškodnit pozůstalou rodinu nemalou finanční částkou a ke splnění ještě dalších povinností, mezi nimiž figurovalo i zhotovení kříže. Opravdových smírčích křížů, které lze spojit s konkrétní středověkou smírčí smlouvou, se ovšem dochovalo jen několik. Původ většiny ostatních zůstává záhadou. Neví se, kdo je postavil, ani proč. Předpokládá se ovšem, že i v případě, kdy nemají se středověkým smírčím právem nic společného, souvisejí se smrtí, nenadálými úmrtími, k nimž na daném místě došlo, ať už se jednalo o nešťastnou náhodu, náhlou smrt z přirozených příčin, nebo o násilný zločin. Žádná pověst o smírčích křížích nekončí šťastně. Ani ta o třech křížích u Václav. Prý označují místa, kde v krvavé hádce o dědictví podlehli svým zraněním tři bratři. Dva kříže stojí hned u silnice do Řeřich, třetí se skrývá v lese Jedlina. Další smírčí kříže najdete v Čisté (u kostela) nebo v Senomatech (v Rakovnické ulici).

Smírčí kříž u Václav

Buk u Mšeckých Žehrovic

Lesník z Obory

Pamětní deska na hájovně Obora u Kozojed připomíná, že zde začátkem 20. století po dvě desítky let žil a tvořil význačný lesník a historik lesnictví Jan Evangelista Chadt-Ševětínský (1860-1925). Syn revírníka z šumavské Kubovy Huti je autorem celé řady lesnických publikací, zejména rozsáhlých Dějin lesů a lesnictví. Vytvořil i první soupis památných stromů v Čechách. Vyšel v roce 1899. Hájovna Obora se nachází při cestě z Kozojed na hradiště Dřevíč. Kolem hájovny vede červená turistická trasa z Vinačic do Smilovic. Odkaz J. E. Chadta ve zdejším kraji mohl připomínat i název blízké národní přírodní rezervace, jejíž území se táhne v délce necelé dva kilometry mezi hradištěm Dřevíč a vesnicí Pochvalov. Zmíněná turistická trasa vede po severní hranici rezervace. Osou rezervace jsou působivé přirozené opukové srázy vysoké až dvacet metrů. V první řadě však rezervace chrání zdejší botanické bohatství. Návrh na pojmenování rezervace zněl Skály Jana E. Chadta-Ševětínského, ale neujal se. Přednost dostalo již předtím používané pojmenování, a sice Pochválovská stráň.

Strom krasavec

Mšecké Žehrovice prosluly jako naleziště světoznámé laténské plastiky hlavy keltského druida, pochlubit se však mohou i dalšími zajímavostmi. Především památným bukem, který patří k nejkrásnějším stromům v Čechách. Jeho stáří se odhaduje na přibližně 400 let, obvod kmene má přes šest metrů a korunu širokou přes třicet metrů. Nechybí snad v žádné publikaci o tuzemských památných stromech, Česká televize mu věnovala jeden z dílů pořadu Živé srdce Evropy a zaslouženě velký prostor dostal i v populárním televizním cyklu Paměť stromů.

TECHNICKÝ UNIKÁT

Elektroskanzen Čechův mlýn Šlovice

VÝPRAVA DO POČÁTKŮ DOBY ELEKTRICKÉ V ČECHÁCH

PŮVODNÍ ZAŘÍZENÍ JEDNÉ Z PRVNÍCH VODNÍCH ELEKTRÁREN U NÁS

STÁLÁ VÝSTAVA: PŘÍBĚH RODINY KOLBENŮ

Prohlídka elektroskanzenu možná po předchozí domluvě

telefon: 313 550 249
e-mail: cechuv.mlyn@seznam.cz
adresa: Šlovice čp. 8

www.elektroskanzen-slovice.cz

Sňatková kancelář svatého Huberta. Zn. Štěstí zaručeno

Pojďte na výlet za příběhy lesa, pojmenovaném po patronovi lovců

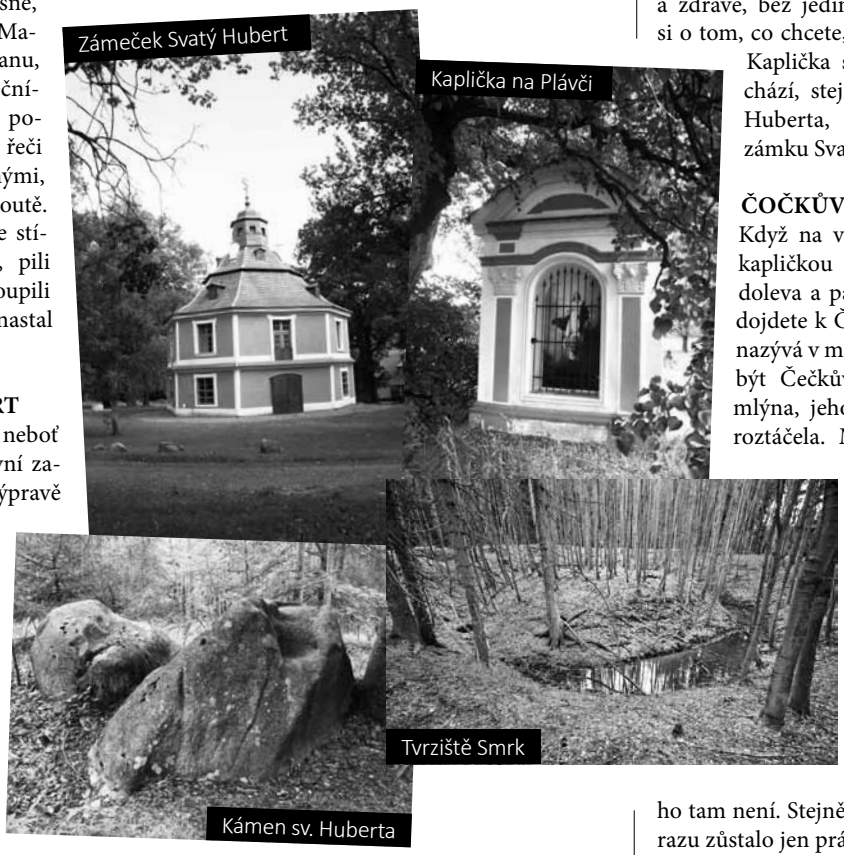
Svatý Hubert – Svatodušní pondělí bývalo v Oráčově velkým svátkem. Na ten den totiž připadalo procesí k mariánské kapličce na Pláveč, nijak veliké, ale o to uctívanější. Byla to sice krátká, leč nelehká tůra. Pět kilometrů a skoro pořád do kopce. Další procesí přicházela od Jesenice, Velké Chmelištné, Drahouše, Klečetné, Sosně a dalších míst, blízkých i vzdálených. Poutníci sborově zpívali zbožné mariánské písně, přednášeli plávečské Panně Marii své prosby o pomoc a ochranu, s pokorou naslouchali svátečnímu kázání a po závěrečném požehnání se rozcházeli na kus řeči se svými známými a příbuznými, které neviděli od minulé poutě. Společně usedali do trávy ve stínu košatých kaštanů, jedli, pili a rozprávěli. Když pak nakoupili nezbytné pouťové suvenýry, nastal čas vrátit se domů.

ZÁMEČEK SVATÝ HUBERT

Což ovšem není náš případ, neboť kaplička na Plávči je jen první zastávkou na naší turistické výpravě do hlubin rozlehlého Svatohubertského lesa, na jehož okraji kaplička stojí. Takže konec lenošení, batohy na záda a jde se! Kudy? Starou kaštanovou alejí k hospodářskému dvoru Pláveč a odtud po žluté turistické trase rovnou do samotného srdce Svatohubertského lesa, k bývalému černínskému loveckému zámečku Svatý Hubert. Ten vystavěl v první třetině 18. století hrabě František Josef Černín. Zámeček si ovšem moc neužil, neboť zemřel už v roce 1733, krátce po jeho dokončení. Bylo mu pouhých šestatřicet let.

Dědicové hraběte Františka Josefa využívali zámeček jen sporadicky, jelikož před vzrušením z lovu zvěře dávali přednost rozkoším umění. To platilo především o hraběti Janu Rudolfovi, vnukovi hraběte Františka Josefa (1757-1845). Proslul mimo jiné jako zakladatel krajinářských parků v Krásném Dvoře a v Petrohradu.

Zámeček Svatý Hubert se svým tvarem podobá velké osmiboké lucerně. Jako paprsky světla se kdysi od jeho stěn rozbíhaly do okolního lesa široké průseky rovné jako pravítko, které se táhly stovky metrů daleko. Některé se dochovaly, jiné zanikly. Jedním z těch dochovaných vede cesta od dvora Pláveč. Průseky údajně sloužily k pozorování pohybu zvěře při štvanicích. Fungovalo to prý tak, že pozorovatel ve věžičce zámečku otáčel plechovou korouhví podle toho, ve kterém průseku prchající zvěř spatřil, a tím dával lovcům v terénu optický signál, kterým směrem se mají dát. Korouhev samozřejmě byla stylová, ve tvaru jelena.

KÁMEN SVATÉHO HUBERTA

Ve Svatohubertském lese lovíval podle pověsti i sám patron myslivců svatý Hubert. Inu, kam jinam by měl vyrážet na čekanou, když ne do svého lesa, že? Poblíž zámečku Svatý Hubert se dokonce dosud nachází kámen, na kterém podle pověsti patron myslivců na svých loveckých výpravách rád odpočíval. A co víc, on prý onu žulovou stoličku obdařil jednou velice nečekanou vlastností, která se projeví, když na kámen usedne nikoliv myslivec, jak by se dalo předpokládat, nýbrž svobodná žena. Usednutí na kámen jí prý přinese štěstí. Štěstí v lovu. V lovu ženichů. Vážně! Pověst praví, že zájemkyním, které do kamene svatého Huberta vloží řečeným způsobem svou důvěru, obstará do roka a do dne manžela jedna radost.

KAPLIČKA SVATÉHO HUBERTA

Svatohubertský les musí mít čarovnou, mírumilovnou moc, která lidskou i svatou mysl zbavuje krvelačných myšlenek na zabíjení a kořist. Jak jinak si vysvětlit, že ani svatý Hubert, zosobněná lovecká vášeň, nikdy nevystupuje ve zdejších legendách jako náruživý myslivec, ale jako sňatkový zprostředkovatel, a co víc, i jako zachránce ztracených dětí? Asi před osmdesáti lety, možná o něco dříve, možná o něco později, se jedné lesní dělnici ztratilo ve Svatohubertském lese dítě, které vzala s sebou do práce, jelikož je doma neměl kdo hlídat. Zaběhlo se a nebylo k nalezení. Zoufalá matka už nevěděla kudy kam, když vtom se dítě jako zázrakem objevilo. Přivedl je hajný, že je našel sedět u kapličky svatého Huberta, živé a zdravé, bez jediného škrábnutí. Myslete si o tom, co chcete, ale opravdu se to stalo.

Kaplička svatého Huberta se nachází, stejně jako kámen svatého Huberta, při turistické trase od zámku Svatý Hubert k osadě Smrk.

ČOČKŮV RYBNÍK

Když na velké lesní křižovatce za kapličkou sv. Huberta odbočíte doleva a pak půjdete pořád rovně, dojdete k Čočkovu rybníku. Tak se nazývá v mapách, avšak správně má být Čečkův. Podle Tschetschkova mlýna, jehož kolo voda z rybníka roztáčela. Mlýn už neexistuje, na jeho místě dnes roste jen roští. Zaniklý mlýn připomíná kromě zkomoleného názvu rybníka ještě kaplička na hrázi, věnovaná zbožným panem otcem z Tschetschkova mlýna. Ve výklenku kapličky býval obraz svaté rodiny na útěku z Egypta, ale už dlouho tam není. Stejně jako po mlýně, i po obrazu zůstalo jen prázdno.

TVRZIŠTĚ SMRK

V lese nad rybníkem, nad jeho západním břehem, přibližně v úrovni, kde do rybníka vtéká potok Javornice, se nachází místo, kde ve středověku stála tvrz anebo strážnice na kolemjdoucí obchodní stezce. Pravděpodobně měla podobu jednoduché dřevěné věže, sroubené z klád. Stála na nepříliš prostorném pahorku, který od okolí odděloval hluboký kruhový příkop.

Impozantní příkop s pahorkem se dochoval do dneška, samotná věž však zmizela beze stopy. Což vám ale nebrání, představit si, že tu opět stojí, pevná a nedobytná jako dřív, přenést se do minulosti a zahrát si dobrodružnou hru na strážce stezky a zloděje.

Chcete být strážce, nebo zloděj?

Nová naučná stezka spojila Mutějovice a hrad Džbán

Ujdete sice jen tři kilometry, ale zavítáte přitom i do Říma či Paříže

Mutějovice – Na výlet po nové naučné stezce Z Mutějovic na hrad Džbán si s sebou vezměte pořádný ruksak, protože možná právě vás potká štěstí a získáte poklad, který podle pověsti stále ještě čeká na vyzvednutí v podzemí hradu Džbánu!

Královský hrad Džbán patřil k nejsmolnějším českým hradům. Než se stačil zapsat do dějin slavným obleháním nebo alespoň přenocováním některé význačné osobnosti, rozpadl se. A to doslova. Stál na špatných základech a sesul se po pouhých padesáti letech existence.

Jako hrad si tedy Džbán moc obdivu neužil, zato jako zřícenina je vážně celebrita. Ani o hradě Křivoklátě si lidé nenavymýšleli tolik pověstí jako o maličkém Džbánu. Většina z nich se točí kolem ukrytých pokladů. Dostat se k nim ovšem není žádná procházka růžovým sadem, protože je střeží celá smečka hradních strašidel. Troufnete si? Jak uspět a stát se boháčem, vám poradí třetí panel naučné stezky.

Stezka začíná u kostela sv. Václava v Mutějovicích a je dlouhá něco přes tři kilometry. Má tři vlastivědná zastavení, věnovaná místní historii, osobnostem, pověstem nebo archeologickým nálezům.

Prostřednictvím poutavých naučných panelů se přenesete i do chemické laboratoře madam Curie v Paříži, ke slavné Pohádkové kašně v Lipsku a na zádech čerta se proletíte až do Říma, neboť právě tam měl zlomyslný pekelník namířeno, aby třemi ohromnými kameny rozbil chrám svatého Petra. Třetí kámen ovšem do Říma nedonesl. Cestou ho totiž upustil a Mutějovice tak získaly pěknou turistickou atrakci. Více se o tom dozvíte na naučné stezce Z Mutějovic na hrad Džbán!

Panely ilustrovaly děti z místní školy

Dvě lákadla do Jesenice

Pavel Pavel rozhýbal jesenický Viklan. NS Jesenicko v novém kabátě

Jesenice – Slavný jesenický Viklan se opět hýbe! Populární kuriozitu poškodili v šedesátých letech minulého století vandalové a zdálo se, že její osud je zpečetěn. Stačilo však jen několik desítek minut a známému inženýru Pavlu Pavlovi, který v osmdesátých letech minulého století rozpohyboval mamutí sochy moai na Velikonočních ostrovech, se podařil zázrak, ve který už doufal málokdo. Během bleskové a precizně připravené akce usadil s pomocí jeřábu nehybný kámen do správné polohy, pak se do kamene opřel a Viklan se poprvé po půl století zhoupl tam a zpátky. Byl to slavný okamžik. Vítej zpátky, starý dobrý Viklane!

Ing. Pavel Pavel a Viklan

Viklan, který najdete v lese za Velkým rybníkem u Jesenice, je jednou ze zastávek obnovené naučné stezky Jesenicko. Nová podoba trasy, přitažlivější a zajímavější, vznikla ve spolupráci města Jesenice a sousedního Petrohradu. Trasa má třináct vlastivědných zastavení a pojednává mimo jiné o slavných archeologických nálezech ze zdejšího kraje, o petrohradském parku, který svého času patřil k nejkrásnějším v Evropě, o katastrofální povodni v roce 1872, při které Velký rybník u Jesenice zachránil před zničením město Rakovník, nebo o nejdelší lokální železnici v Rakousko-Uhersku, která v letech 1897-8 spojila zásluhou starosty Jesenice Franze Fassla Rakovník s Jesenicí a západočeskými městy Bečov a Bochov.

Začátek okružní vlastivědné naučné stezky Jesenicko je na náměstí v Jesenici.

Po stopě trilobita

Skryje - Především dětem je určena nová zážitková naučná stezka Po stopě trilobita, která vznikla ve Skryjích. Stezka vás přenese daleko do minulosti, do prvohor, kdy zdejší kraj ležel pod hladinou moře, v jehož mělčinách se to jen hemžilo trilobity. Dnes světoznámá naleziště zkamenělin trilobitů v okolí Skryjí náhodou objevil ve 30. letech 19. století francouzský inženýr a přírodovědec Joachim Barrande, když údolím řeky Berounky vyměřoval trasu koněspřežní železnice z Prahy do Plzně. Přibližně 1,5 km dlouhá okružní trasa stezky začíná v Památníku Joachima Barranda ve Skryjích a vede směrem k řece Berounce do skryjského Luhu a přes přírodní památku Skryjsko-týřovické kambrium. Na suťovišti nad skryjským mostem můžete zkusit štěstí při hledání zkamenělin trilobitů a přímo na místě porovnat své nálezy s ukázkovými replikami typických zdejších exemplářů. Na trase najdete i vyhlídkovou plošinu s kukátkem namířeným k troskám hradu Týřova, pískoviště, které pod svým povrchem ukrývá model trilobita v nadživotní velikosti, nejrůznější prolézačky a přelézačky a samozřejmě i spoustu zajímavých informací, podaných zábavnou formou komiksu.

11 VEČERŮ S BAKALÁŘEM

HOSTINEC NA OSTROVĚ PUSTOVĚTY

» sobota 13. 6. od 17 hodin
LaBanda (blues rock)
» sobota 20. 6. od 17 hodin
New Rebels (bluegrass)
» sobota 27. 6. od 17 hodin
Grippeds (pop rock)
» sobota 4. 7. od 17 hodin
St. Johnny (blues)
» sobota 11. 7. od 17 hodin
Hon na medvídka (country)
» sobota 18. 7. od 17 hodin
Rakovnickej potok (old time)
» pátek 31. 7. od 18 hodin
Hop Trop (trampská píseň)
» sobota 8. 8. od 17 hodin
E. K. G. M. (trampská píseň)
» sobota 15. 8. od 17 hodin
Hradní duo (folk rock)
» sobota 22. 8. od 17 hodin
Monogram (bluegrass)
» sobota 29. 8. od 17 hodin
Brass Band cz (dixieland)

Venkovní posezení hostince Na Ostrově v Pustovětech, v případě nepříznivého počasí na sále. Vstupné 60 Kč, Hop Trop 200 Kč

HOSTINEC NA OSTROVĚ **PUSTOVĚTY**
11 VEČERŮ **S BAKALÁŘEM**

KALENDÁŘ AKCÍ 2015

■ 16. 5., Skryje, **BARRANDE A TRILOBIT**. Tradiční turistický pochod do okolí Skryjí. www.muzeumtgm.cz

■ 16.- 17. 5., Lužná, Muzeum ČD, **PRVNÍ PARNÍ VÍKEND.** Jízdy zvláštních vlaků. www.cdmuzeum.cz

■ 18. 5., Rakovník, Muzeum T. G. M., **MUZEUM NA DVOŘE**. Pohled za kulisy muzea v rámci Mezinárodního dne muzeí a galerií. www.muzeumtgm.cz

■ 19. 5., Nové Strašecí, muzeum, **DEN S KELTY** na téma: Oslavy, slavnosti a tance Keltů. Součástí programu bude naučná vycházka přes naleziště Hlavy Kelta do Mšeckých Žehrovic, kde bude zahájena výstava Příběh njekrásnější keltské hlavy. www.muzeumtgm.cz

■ 23. 5., Lužná u Rakovníka, Muzeum ČD, **HISTORICKÝM VLAKEM DO BOCHOVA A ZPĚT**. Výlet vlakem. www.cdmuzeum.cz

■ 29. 5., Rakovnicko, **NOC KOSTELŮ**. Koncerty, prohlídky, přednášky. www.nockostelu.cz

■ 30. 5., Lužná u Rakovníka, Muzeum ČD, **DĚTSKÝ DEN**. www.cdmuzeum.cz

■ 30. 5., Rakovník, Muzeum T. G. M., **MUZEJNÍ NOC** na téma: Bitva u Rakovníka 1620 www.muzeumtgm.cz

■ 6. 6., Kolešovice, rybník na Podskale, **DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY**. www.kolesovice.cz

■ 6. 6., Drahouš, **KLÁNÍ O KRAKOVECKÝ MEČ**. 11. ročník napínavého soutěžního klání obcí a mikroregionů Rakovnicka. Doprovodný program. Pořádá Svazek měst a obcí Rakovnicko. www.rakovnicko.info

■ 7. 6., Senomaty, ulice Draha, **SENOMATSKÁ SENOSEČ**. Soutěž v ručním sečení trávy kosou a srpem a v řezání polen. Od 9 h. www.senomaty.cz

■ 7. 6., Roztoky, Rakovník, **RAKOVNICKÉ MOPEDY STADION 2015**. Setkání rakovnických mopedů značky Stadion. V 10 h start první etapy propagační jízdy mopedů Stadion z Roztok do Rakovníka. Od 10.40 do 12.15 výstava mopedů a doprovodný progam na Husově náměstí v Rakovníku. Ve 12.15 start druhé etapy z Rakovníka do Křivoklátu (muzeum motocyklů Jawa a ČZ). www.muzeum-rakovnik.cz

■ 11.- 14. 6., hrad Křivoklát, **OPEN GUITAR FESTIVAL**. XII. ročník mistrovských kytarových kurzů a kytarových koncertů. www.openguitar.cz

■ 13. 6., hrad Krakovec, **FESTIVAL STRANOU - EVROPŠTÍ BÁSNÍCI NAŽIVO**. Autorská čtení evropských básníků, koncert Petra Hejného. Od 15 hodin. www.festivalstranou.cz

■ 13. 6., Pavlíkov, areál myslivny na Hůrce, **POHÁDKOVÝ LES PRO DĚTI**. www.pavlikov.cz

■ 20. 6., Branov, **POCHOD KRAJEM OTY PAVLA**. 32. ročník. www.otapavel.cz

■ 20. 6., Kolešovice, nádvoří zámku, **POUŤ V DOMOVĚ**. www.domovkolesovice.cz

■ 20.- 21. 6., Lužná, Muzeum ČD, **SETKÁNÍ LOKOMOTIV** u příležitosti 160. výročí Buštěhradské dráhy. www.cdmuzeum.cz

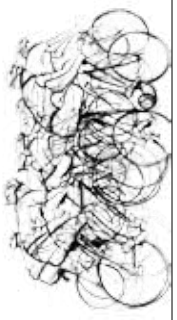
■ 21. 6., Rakovník, **VYSTUP NA SVŮJ VRCHOL - LOUŠTÍN.** 2. ročník pochodu IVV. Pořádá KČT Rakovník. www.kctrakovnik.wbs.cz

■ 27. 6., Nezabudice, hostinec U Rozvědčíka, Pamětní síň Jaroslava Fraňka, **PIETNÍ AKT**

RAKOVNICKÉ
CYKLOVÁNÍ

RAKOVNÍK - HUSOVO NÁMĚSTÍ

» MISTROVSTVÍ ČR V CROSS COUNTRY UAC
» Downtown Rakovník – závod ze série Czech Downtown Tour
» závod horských kol – MTB na 30 a 50 km
» orientační závod dvojic
» silniční kritérium
» paralelní slalom na horských kolech
» orientační závod rodič + dítě
» orientační závod rodič + dítě pěšky po městě
» cyklovýlet „Noční Javornice“
» cykloturistický výlet k Berounce
» soutěže pro děti
» lezení na Chlumských skalách
» soutěže a jízdy zručnosti pro děti
» tombola
» koncerty

WWW.RAKOVNICKECYKLOVANI.CZ

u pamětní desky legionáře a odbojáře Jaroslava Fraňka, rekonstrukce jeho zatčení gestapem a zahájení turistické sezóny v Pamětní síni Jaroslava Fraňka. www.muzeumtgm.cz.

■ 18. 6., Rakovník, nádvoří Muzea T. G. M., **RAKOVNICKÁ NOKTURNA** - **KONCERT SKUPINY JANANAS (PRAHA)**. Změna programu vyhrazena, aktuální informace naleznete na www.muzeumtgm.cz).

■ 27. 6., Kalivody, **KALIVODSKÉ HŮLKOVÁNÍ**. VII. ročník nordic-walkingového pochodu, letos s podtitulem: Po naučných stezkách. Start od 9 hodin od místní hospody. Tři okružní trasy různých délek, od vycházkové až po supervýšlap. V cíli losování o ceny, posezení s hudbou, občerstvení. www.kalivody.cz

■ Červenec, Rakovník, **LÉTO S KNIHOVNOU**. Pořádá Městská knihovna Rakovník. www.knihovna-rakovnik.cz

■ Červenec, Rakovník, Rabasova galerie, **VÝSTAVA LILIÍ**. 36. ročník. www.rabasgallery.cz

■ 2. 7., Rakovník, nádvoří Muzea T. G. M., **RAKOVNICKÁ NOKTURNA** - **KONCERT SKUPINY LOGARYTMY JAZZ (PRAHA)**. Změna programu vyhrazena, aktuální informace naleznete na www.muzeumtgm.cz.

■ 4.- 6. 7., Rakovník, **PUTOVÁNÍ ZA MISTREM JANEM**. 32. ročník dálkového etapového pochodu na 10 - 50 km, v pondělí 5 a 10 km. Pořádá KČT Rakovník. www.kctrakovnik.wbs.cz

■ 4.- 6. 7., hrad Krakovec, **HUSOVY OSLAVY**. www.hrad-krakovec.cz

■ 4.- 30. 7., hrad Krakovec - Kostnice, **HUSOVA POUŤ** z Krakovce do Kostnice. Připomínka cesty mistra Jana Husa. Přidejte se na celou pouť nebo jen na část. 1. den (4. 7.) se půjde úsek Krakovec- Mladotice. www.husovapout.cz

■ 17.- 19. 7., Rakovník, **RAKOVNICKÉ CYKLOVÁNÍ**. 7. ročník cyklistického setkávání, soutěžení a výletů propojených s bohatým kulturním programem. www.rakovnickecyklovani.cz

■ 18. 7., Pustověty, **FOTBALOVÝ MEMORIÁL STANISLAVA MIKOVCE.** Fotbalový turnaj. Od 13 h. Pořádá TJ Sokol Pustověty.

■ 18. 7., Chlum, Ryšín, **OSLAVA 130 LET SDH CHLUM A RYŠÍN** + pouť. www.pavlikov.cz

■ 23. 7., Rakovník, nádvoří Muzea T. G. M., **RAKOVNICKÁ NOKTURNA** - **KONCERT SKUPINY LABANDA (RAKOVNÍK)**. www.muzeumtgm.cz.

■ 25. 7., Pustověty, **NOHEJBALOVÝ TURNAJ PUSTOVĚTY CUP**. Amatérský turnaj. Od 9 h.

■ 25. 7., Lužná u Rakovníka, Muzeum ČD, **PARNÍM VLAKEM K BEROUNCE.** Výlet parním vlakem na trase do Berouna. www.cdmuzeum.cz

■ Srpen, Rakovník, **LÉTO S KNIHOVNOU**. Pořádá Městská knihovna Rakovník. www.knihovna-rakovnik.cz

■ 1. 8., Senomaty, koupaliště, **SENOMACKÁ NECKYÁDA**. Bláznivé zápolení v plavbě na jakémkoliv plavidle na lidský pohon a v překážkovém běhu. Od 15 h. www.senomaty.cz

■ 1. 8., Pustověty, **MÍČOVÝ SEDMIBOJ PUSTOVĚTSKÁ SEDMIČKA**. 7. ročník turnaje dvojic. Od 9 hodin. Pořádá TJ Sokol Pustověty.

■ 6. 8., Rakovník, nádvoří Muzea T. G. M., **RAKOVNICKÁ NOKTURNA** - **KONCERT SKUPINY ROCK SLAVES (RAKOVNÍK)**. Změna programu vyhrazena, www.muzeumtgm.cz.

■ 7.- 8. 8., Slabce, zámecký park, **DOBŘE UTAJENÁ COUNTRY**. Jubilejní 20. ročník festivalu country, folku a bluegrassové hudby. www.country-slabce.cz

■ 8.- 9. 8., hrad Křivoklát, **VELKOLEPÉ RENESANČNÍ SLAVNOSTI** na počest F. Welserové a Ferd. II. Tyrolského. www.krivoklat.cz

■ 20.- 23. 8., hrad Křivoklát, **NOIR FILM FESTIVAL**. www.noirfilmfestival.cz

■ 22. 8., Kolešovice, u KD, **ROCKCHMELE**. Rockový koncert. Od 19 h. www.kolesovice.cz

■ 29. 8., Kolešovice, dolní náves, **DOČESNÁ**. Sklizeň tyčové chmelnice, prohlídka historické sušárny chmelu, doprovodný program. Od 8 h. www.kolesovice.cz

■ 29. 8., Lužná u Rakovníka, Muzeum ČD, **Z MUZEA DO MUZEA.** Výlet do Chomutova a zpět. www.cdmuzeum.cz

■ 29.- 30. 8., Rakovník, **KRAJEM NEZBEDNÉHO BAKALÁŘE**. 35. ročník dálkového etapového pochodu- so 10 – 50 km, ne 5 a 10 km. www.kctrakovnik.wbs.cz

■ 3. 9., Rakovník, nádvoří Muzea T. G. M., **RAKOVNICKÁ NOKTURNA** - **KONCERT SKUPINY SMALLPEOPLE (RAKOVNÍK)**. www.muzeumtgm.cz.

■ 4.- 6. 9., Rakovník, **Rakovnické posvícení**. Bohatý kulturní program, jarmark. Informace na www.kulturnicentrum.cz

■ 6. 9., Rakovník, Heroldova síň, **HEROLDŮV RAKOVNÍK: VIVAT 20. STOLETÍ** - Kvarteto Apollon, Reinhard Seehafer (klavír). Koncert v rámci 12. ročníku hudebního festivalu. Od 19 hodin. www.ceske-kulturni-slavnosti.cz

■ 12. 9., Jesenice, Vlastivědné muzeum, **ŠTRŮDLOVÉ SLAVNOSTI**. Soutěž o nejchutnější a nejkrásnější štrúdl. www.muzeumtgm.cz

■ 13. 9., Rakovník, Heroldova síň, **HEROLDŮV RAKOVNÍK: NAPŘÍČ ŽÁNRY** - V. Grochovski (klavír), Felix Slováček ml. (klariner). Od 19 h. Koncert v rámci 12. ročníku hudebního festivalu. www.ceske-kulturni-slavnosti.cz

■ 13. 9., Rakovník, Heroldova síň, **HEROLDŮV RAKOVNÍK: MEZINÁRODNÍ INSPIRACE**. Koncert mladých interpretů v rámci 12. ročníku hudebního festivalu Heroldův Rakovník. Koncert se koná ve spolupráci s festivalem Mladá Praha. Od 19 hodin. www.ceske-hudebni-slavnosti.cz

■ 23. 9., Rakovník, Galerie Samson-Cafée, **KOMPONOVANÝ PROGRAM K 70. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ**. www.muzeumtgm.cz

■ 26.- 28. 9., hrad Křivoklát, **KŘIVOKLÁNÍ**. Rytířské slavnosti. www.krivoklat.cz

■ 13. 9., Rakovník, kostel sv. Bartoloměje, **HEROLDŮV RAKOVNÍK: HUDEBNÍ OBRAZY**- Karlovarský symfonický orchestr, Claudio Mansutti (klariner), Eddi De Nadai (dirigent). Od 19 hodin. www.ceske-hudebni-slavnosti.cz

■ 3. 10., Pavlíkov, letiště u Senecké hory, **DRAKIÁDA**. www.pavlikov.cz

■ 10.- 11. 10., Kolešovice, areál ZO ČSCH, **VÝSTAVA DROBNÉHO ZVÍŘECTVA**. www.kolesovice.cz

■ 11. 10., Lužná u Rakovníka, Muzeum ČD, P**OSLEDNÍ PARNÍ VÍKEND + MODEL VÍKEND**. www.cdmuzeum.cz

■ 16.- 18. 10., Jesenice, **FESTIVÁLEK PŘÍRODNÍCH SPORTŮ A CESTOVÁNÍ.** 16. ročník, cestovatelské přednášky, Jesenický surovec - závod horských kol, turistické pochody. www.jesenickyfestivalek.cz

■ 17. 10., Rakovník, Muzeum T. G. M., **NAUČNÁ VYCHÁZKA V RÁMCI MEZINÁRODNÍHO DNE ARCHEOLOGIE**. Vycházka s archeologem na terénní pozůstatky polního opevnění z bitvy u Rakovníka 1620. Sraz 14 h na nádvoří muzea. www.muzeumtgm.cz

■ 17. 10., Kolešovice, **70 LET SDH KOLEŠOVICE**. www.kolesovice.cz

■ 4.- 8. 11., Rakovník, **POPELKA**. 34. ročník celonárodní přehlídky amatérského divadla pro děti a mládež. www.kulturnicentrum.cz

■ 29. 11., Pavlíkov, u kostela, **ADVENT**. Jarmark + kulturní program. Od 13 h. www.pavlikov.cz

■ Prosinec, Rakovník, Muzeum T. G. M., **SOUTĚŽ O NEJKRÁSNĚJŠÍ, NECHUTNĚJŠÍ A NEJVOŇAVĚJŠÍ VÁNOČKU**. www.muzeumtgm.cz

■ 5.- 6. 12., hrad Křivoklát. **KNÍŽECÍ ADVENT**. Jarmark, doprov. porogram. www.krivoklat.cz

■ 8. 12., Rakovník, **ADVENTNÍ SVÍCENÍ**. Rozsvícená světla svíček na Husově náměstí. Pořádá Městská knihovna Rakovník. www.knihovna-rakovnik.cz

■ 10. 12., Rakovník, **POHODA V BRANCE**. Tradiční řemeslné trhy s předvánoční atmosférou. Městská knihovna Rakovník. www.knihovna-rakovnik.cz

■ 10. 12., Rakovník, **HRADNÍ DUO MEZI KNIHAMI**. Městská knihovna Rakovník. www.knihovna-rakovnik.cz

■ 12.- 13. 12., hrad Křivoklát, **KNÍŽECÍ ADVENT**. www.krivoklat.cz

KOLEŠOVKA 2015 - MUZEJNÍ PROVOZ

JÍZDNÍ ŘÁD HISTORICKÝCH PARNÍCH VLAKŮ • **WWW.KOLESOVKA.EU**

VLAKY TAM		ŽELEZNIČNÍ STANICE / ZASTÁVKA			VLAKY ZPĚT	
09:52	13:52	odjezd	Lužná u Rakovníka	příjezd	12:43	16:43
10:00	14:00	příj. ↓	Krupá	odj. ↑	12:35	16:35
10:10	14:10	odj. ↓		příj. ↑	12:25	16:25
10:20	14:20	odj. ↓	Olešná u Rakovníka	odj. ↑	12:15	16:15
10:25	14:25	odj. ↓	Chrášťany, zastávka	odj. ↑	12:10	16:10
10:31	14:31	příj. ↓	Kněževes	odj. ↑	12:03	16:03
10:32	14:32	odj. ↓		příj. ↑	11:03	15:03
10:35	14:35	odj. ↓	Přílepy	odj. ↑	11:00	15:00
10:42	14:42	příjezd	Kolešovice	odjezd	10:52	14:52

JEDE V SOBOTU: 11 • 18 • 25. července, 1 • 8 • 15 • 22 • 29. srpna 2014

Turistické noviny Rakovnicko 2015 vydal v roce 2015 Svazek měst a obcí Rakovnicka jako součást projektu „Rakovnicko . Kde nebudete vědět kam dřív“.
Partneři projektu: Městská knihovna Rakovník; Město Rakovník; Místní akční skupina Rakovnicko; Národní památkový ústav.
Projekt se uskutečnil s podporou ROP Střední Čechy. Obsah TNR 2015 zpracoval Roman Hartl